

Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto

EASOn vuotuinen yleiskertomus 2016

Kesäkuu 2017

SUPPORT IS OUR MISSION

Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto

EASOn vuotuinen yleiskertomus 2016

Kesäkuu 2017

SUPPORT IS OUR MISSION

***Europe Direct -palvelu auttaa sinua löytämään
vastaukset EU:hun liittyviin kysymyksiisi.***

Yhteinen maksuton palvelunumero (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Saat pyytämäsi tiedot maksutta. Myös useimmat puhelut ovat maksuttomia, joskin jotkin operaattorit, puhelinkioskit tai hotellit voivat periä puheluista maksun.

Hallintoneuvosto hyväksyi kertomuksen 13. kesäkuuta 2017.

Suuri määrä muuta tietoa Euroopan unionista on käytettävissä internetissä Europa-palvelimen kautta (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2017

Print ISBN 978-92-9494-462-7 ISSN 2467-3633 doi:10.2847/55195 BZ-AD-17-001-FI-C

PDF ISBN 978-92-9494-427-6 ISSN 2314-9957 doi:10.2847/2152 BZ-AD-17-001-FI-N

© Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto, 2017

EASO tai kukaan sen puolesta toimiva henkilö ei ole vastuussa siitä, miten tässä julkaisussa olevia tietoja käytetään.

Sisällysluettelo

Lyhenneluettelo	4
Alkusanat	6
1. Johdanto	8
2. Taustaa: tapahtumat vuonna 2016	9
3. EASON painopisteet vuonna 2016	11
4. EASON saavuttamat tavoitteet vuonna 2016	13
4.1 <i>Operatiivinen tuki</i>	13
4.1.1 Italia ja Kreikka.....	13
4.1.2 Bulgaria ja Kypros	15
4.1.3 Tukivälineiden kehittäminen operaatioita ja uudelleensijoituksia varten	15
4.2 <i>Tieto ja analyysi</i>	16
4.2.1 Tieto- ja dokumentointijärjestelmä (IDS)	16
4.2.2 Varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmä (EPS)	16
4.2.3 Vuosikertomus turvapaikka-asioiden tilanteesta Euroopan unionissa	17
4.3 <i>Pysyvä tuki</i>	18
4.3.1 Koulutus	18
4.3.2 Turvapaikkaprosessit	20
4.3.3 Alkuperämaata koskevat tiedot (COI)	21
4.3.4 Yhteistyö tuomioistuinten jäsenten kanssa	22
4.3.5 Haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä koskevat EASON toimet	23
4.3.6 Dublin-verkosto	24
4.3.7 Vastaanotto	24
4.3.8 Palauttaminen ja kotouttaminen	25
4.3.9 Muut pysyvän tuen välineet – EASON luettelo saatavilla olevista kielistä	25
4.3.10 Tuki kolmansille maille	25
4.3.11 Uudelleensijoittaminen	26
4.4 <i>EASON monialainen toiminta</i>	27
4.4.1 EASON yhteistyöverkosto	27
4.4.2 Viestintä ja suhteet sidosryhmiin	27
4.4.3 Neuvoa-antava foorumi	29
Liitteet	31
A.I. <i>EASON organisaatorakenne</i>	31
A.II. <i>EASON talousarvio vuonna 2016</i>	32
A.III. <i>EASON henkilöstö</i>	34

Lyhenneluettelo

AIP	turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelo
AMIF	turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto
ATCR	vuotuinen uudelleensijoittamista käsittelevä kolmikantakokous
AST	turvapaikka-asioiden tukiryhmä
CEAS	Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä
COI	alkuperämaata koskevat tiedot
CSO	kansalaisjärjestö
DG HOME	muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto
DG NEAR	naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosasto
DG RTD	tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto
EASO	Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto
EASOn yhteyspisteet	EASOn yhteyspisteet
EMAS	häätäpuohjelma
EMV	Euroopan muuttoliikeverkosto
EMV REG	Euroopan muuttoliikeverkoston palauttamisen asiantuntijaryhmä
ENPI	eurooppalainen naapurisuuden ja kumppanuuden väline
EPAM	turvapaikka- ja muuttoliikeasioiden eurooppalainen kansalaisjärjestöfoorumi
EPRA	vastaanottoviranomaisten eurooppalainen foorumi
EPS	varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmä
ERIN	eurooppalaisten uudelleenkotouttamisvälineiden verkosto
EU	Euroopan unioni
EU+	EU:n jäsenvaltiot ja assosioituneet maat
EU-FRANK	hanke uudelleensijoittamisen ja pakolaisten vastaanoton helpottamiseksi uuden tiedon avulla
eu-LISA	vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto
Eurojust	Euroopan oikeudellisen yhteistyön yksikkö
Europol	Euroopan poliisivirasto
FRA	Euroopan unionin perusoikeusvirasto
Frontex	Euroopan raja- ja merivartiovirasto
GPS	tilastotyöryhmä
HOP	hotspot-alueen toimintasuunnitelma
HROP	uudelleensijoittamiseen liittyvä hotspot-alueen toimintasuunnitelma
IAS	sisäisen tarkastuksen yksikkö
IARLJ	pakolaisoikeuden tuomareiden kansainvälinen järjestö
IDS	tieto- ja dokumentointijärjestelmä
IOM	Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö
IPA	liittymistä valmisteleva tukiväline
IPCR	poliittisen kriisitoiminnan integroidut järjestelyt
ISAA	yhteinen tilannetietoisuus ja -analyysi
OSA	oikeus- ja sisäasiat
YTK	yhteinen tutkimuskeskus
LAL	EASOn luettelo saatavilla olevista kielistä
MedCOI	alkuperämaata koskevat lääkinnälliset tiedot
NCP	kansallinen yhteyspiste

NCPA	yhteisen portaalin kansallinen ylläpitäjä
NGO	kansalaisjärjestö
NJTB	kansalliset oikeusalan koulutuslaitokset
OECD	taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö
OVT	alkuperän tarkistustyökalu
QIEE	turvapaikkajärjestelmien laatualoite Itä-Euroopassa ja Etelä-Kaukasiassa
RDPP NA	alueelliset kehitys- ja suojeleohjelmat – Pohjois-Afrikka
SSP	erityisen tuen suunnitelma
UNHCR	YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu
WB	Länsi-Balkan

Alkusanat

José Carreira, EASON pääjohtaja

Vuosi 2016 oli EASO:lle virstanpylväs mutta myös yksi tähän asti haastavimmista vuosista.

Virasto aloitti toimintansa 1. helmikuuta 2011 EASO-asetuksen tultua voimaan 19. kesäkuuta 2010. Vuosi 2016 oli siis EASON viides toimintavuosi. Voimme epäilemättä juhlia viraston saavutuksia näinä ensimmäisinä vuosina, tiedostaen, että lähitulevaisuus tuo mukanaan merkittäviä muutoksia EASON velvollisuuksiin ja sen kehittymisen täysimittaiseksi virastoksi.

Henkilökohtaisella tasolla minut nimitettiin EASON uudeksi pääjohtajaksi vuonna 2016, vuonna, jonka kuluessa saimme todistaa monia tärkeitä tapahtumia. EU:n ja Turkin julkilausuman allekirjoittaminen 18. maaliskuuta, lukuisat oikeus- ja sisäasioiden neuvoston päätelmät, komission 6. huhtikuuta 2016 antama tiedonanto, jossa vahvistettiin ensisijaiset tavoitteet Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän parantamiseksi, komission 4. toukokuuta 2016 tekemät ehdotukset uuden turvapaikkaviraston perustamisesta, Dublin-järjestelmän uudistamisesta ja Eurodac-järjestelmän tarkistamisesta sekä 13. heinäkuuta 2016 tehdyt ehdotukset

turvapaikkamenettelyistä, aseman määrittelystä ja vastaanotto-olosuhteista annettujen direktiivien uudistamisesta asettavat EASON turvapaikkakysymyksiin liittyvien toimien etulinjaan.

Uudet ja laajennetut vastuualueet tuovat mukanaan uusia haasteita. Operatiivisella tasolla EASO on tukenut erittäin aktiivisesti jäsenvaltioita, etenkin Kreikkaa ja Italiaa, ja auttanut niitä selviämään turvapaikkamenettelyynsä kohdistuneesta ennennäkemättömästä ja jatkuvasta paineesta. EASON läsnäolo hotspot-alueilla EU+-maiden asiantuntijoiden tukemana edellytti monimutkaista logistista suunnittelua ja nopeita tuloksia, jotta kenttäoperaatiot saatiin käyntiin ja tehokkaiksi. Tätä eivät helpottaneet haastavat olosuhteet, joissa henkilöstömme ja asiantuntijamme ovat joutuneet toimimaan. Lisäksi EASO ei ole saanut käyttöönsä sitä määrää jäsenvaltioiden asiantuntijoita, jota tarvitaan täysimittaisen toiminnan pyörittämiseksi hotspot-alueilla.

Marraskuun 7. päivänä EASO toivotti muuttoliike-, sisä- ja kansalaisasioista vastaavan Euroopan komission

”On hienoa huomata, että tämä virasto, joka on tiiviisti mukana EU:n toimissa tämänhetkisiin maahanmuuttohaasteisiin vastaamiseksi, on onnistunut erittäin lyhyessä ajassa vakiinnuttamaan asemansa keskeisenä toimijana EU:n sisäisten siirtojen ohjelman ja EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanossa.”

Komission jäsen Avramopoulos vierailullaan EASON päätoimipaikassa 7. marraskuuta 2016

jäsenen Dimitris Avramopoulosin tervetulleeksi päätoimipaikkaansa Maltalla. Komission jäsen kiitti EASOa sen ratkaisevasta roolista kentällä, Italiassa ja Kreikassa, ja huomautti, että virasto oli onnistunut erittäin lyhyessä ajassa vakiinnuttamaan asemansa keskeisenä toimijana EU:n sisäisten siirtojen ohjelman ja EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanossa.

Aktiivisesta operatiivisesta toiminnasta huolimatta EASO sai aikaan hyviä tuloksia myös muilla keskeisillä toiminta-alueillaan: tieto ja analyysi, pysyvä tuki ja monialainen toiminta.

EASOn sidosryhmät ovat ratkaisevia viraston toiminnan onnistumisen kannalta. Koko vuoden 2016 ajan olemme tehneet tiivistä yhteistyötä hallintoneuvoston, jäsenvaltioiden, komission, neuvoston, Euroopan parlamentin, EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan virastojen, kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan kanssa. EASOn neuvoo-antavan foorumin kuudes vuotuinen täysistunto, joka pidettiin Ateenassa 28.–29. marraskuuta 2016, toi

yhteen yli 200 osallistujaa 35 EU+-maasta ja EU:n ulkopuolisesta maasta. Tapahtuma tarjosi foorumin vuoropuhelulle täysin osallistavassa muodossa.

EASOn organisaation osalta vuonna 2016 valittiin Wolfgang Taucher uudelleen EASOn hallintoneuvoston puheenjohtajaksi toiseksi kolmevuotiskaudeksi. Viraston uudelleenorganisointi käynnistettiin vuoden 2016 puolivälissä. Se on mukauttanut EASOa viraston uusiin haasteisiin ja valmistelee sitä uusien vastualueiden hoitamiseen. Uusien osastopäälliköiden, joita tukevat yksikönpäälliköt ja jaoston päälliköt, nimittäminen on vahvistanut ratkaisevasti johtoryhmää. EASOn toimistojen avaaminen Roomassa ja Ateenassa korostaa EASOn kasvavaa roolia kaikkialla EU:ssa sen ulottaessa toimintansa lähemmäs hotspot-alueita. EASOn henkilöstö muodostaa kuitenkin edelleen viraston ytimen, ja samalla kun toivotan yhä suuremman joukon tervetulleeksi päätoimipaikkaamme, aluetoimistoihin ja hotspot-alueille, kiitän heitä siitä, että he tekivät vuodesta 2016 menestyksekkään.

Komission jäsen Avramopoulos tapaa EASOn henkilöstöä 7. marraskuuta 2016

1. Johdanto

EASON toiminta-ajatus

EASON toiminta-ajatuksena on edistää Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa ja kehittämistä tukemalla sekä helpottamalla, koordinoimalla ja vahvistamalla käytännön yhteistyötä EU+-maiden kesken riippumattomana turvapaikka-asioiden asiantuntijakeskuksena toimien.

EASON periaatteet

Toiminta-ajatuksensa mukaisesti EASO noudattaa seuraavia periaatteita:

- kattavan ja oikea-aikaisen tuen tarjoaminen sitä pyytävälle jäsenvaltioille
- jäsenvaltioiden turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmien laadun ja tehokkuuden edistäminen
- riippumattomana ja puolueettomana asiantuntijakeskuksena toimiminen
- turvapaikka-asioita koskevien tarkkojen ja ajantasaisen tietojen, analyysien ja arviointien tarjoaminen
- jäsenvaltioiden tukeminen niiden täyttäessä vastuunsa turvapaikka-asioiden alalla ja solidaarisuuden osoittaminen jäsenvaltioille, joiden turvapaikkajärjestelmiin kohdistuu painetta
- turvapaikka-asioiden alan yhteisten ja yleisten käytännön yhteistyöhön liittyvien toimenpiteiden helpottaminen ja edistäminen jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen edistämiseksi
- tutkimukseen perustuvan taustatiedon antaminen turvapaikka-asioista EU:n päätöksentekijöille
- yhteistyö EU:n toimielinten, EU:n erillisvirastojen ja elinten, kolmansien maiden, kansainvälisten organisaatioiden ja kansalaisyhteiskunnan kanssa.

EASON vuotuinen yleiskertomus

Vuotuisessa yleiskertomuksessa kuvaillaan viraston saavutuksia vuonna 2016. Se on laadittu EASO-asetuksen¹ 29 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Vuosikertomuksen hyväksyy EASON hallintoneuvosto, ja se lähetetään Euroopan parlamentille, Euroopan unionin neuvostolle, Euroopan komissiolle (myös komission sisäiselle tarkastukselle) ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään 15. kesäkuuta 2017. Vuotuinen yleiskertomus on julkinen asiakirja, ja se käännetään kaikille EU:n virallisille kielille.

EASO laatii 12 artiklan 1 kohdan ja 29 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti erillisen vuosikertomuksen turvapaikkatilanteesta Euroopan unionissa. Kertomus saatetaan yleisesti saataville.

EASON henkilöstöä kreikkalaisella leirillä asuvan perheen kanssa

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 439/2010, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston perustamisesta (EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11).

2. Taustaa: tapahtumat vuonna 2016

Kansainvälistä suojelua EU+-maissa hakevien määrä pysyi suurena vuonna 2016, mikä aiheutti paineita useiden jäsenvaltioiden turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmille. Tämä vaikutti erityisesti turvapaikan haku- ja määrittelyprosessiin, vastaanottostandardeihin ja palvelujen saatavuuteen. Tilanne pakotti EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot turvautumaan hätätoimenpiteisiin, kuten EU:n ja Turkin julkilausuman hyväksymiseen ja sisäisten rajatarkastusten käyttöönottoon.

Tilanteen heikkeneminen monilla EU:n naapurialueilla oli ratkaiseva tekijä suuren mittakaavan maahanmuuttajavirrassa EU+-maihin. Se korosti sitä tosiasiaa, että on seurattava tiiviisti tilannetta kansainvälistä suojelua hakevien alkuperämaissa ja tarvitaan synkronoituja varautumissuunnitelmia ja joustoa, jotta voitaisiin reagoida nopeasti ja asianmukaisesti.

Euroopan muuttoliikeagenda² hyväksyttiin 13. toukuuta 2015. Se ohjaa toiminnan strategista suuntaa, ja siinä esitetään joukko toimintavaihtoehtoja, jotka EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden on toteutettava johdonmukaisen ja kattavan toimintamallin luomiseksi, jotta muuttoliikkeestä saatavat hyödyt voidaan varmistaa ja siitä johtuvat haasteet ratkaista.

Ensimmäinen keskeinen tapahtuma vuonna 2016, joka vaikutti merkittävästi EASOon, oli EU:n ja Turkin julkilausuman hyväksyminen 18. maaliskuuta 2016. Siinä annettiin EASOlle tehtäväksi tukea useiden toimenpiteiden täytäntöönpanoa Kreikassa, erityisesti tutkittavaksiotamismenettelyä. Lisäksi EASO tuki yhdestä -järjestelyn toteuttamista. Järjestelyllä pyritään korvaamaan laiton ja vaarallinen merenylitys Turkista Kreikan saarille tarjoamalla EU:n alueelle pyrkiville henkilöille uudelleensijoittamiseksi kutsuttu laillinen väylä Turkista EU:n alueelle. Jokaista Turkkiin palautettua syyrialaista kohti uudelleensijoitetaan yksi syyrialainen Turkista EU:hun.

Nämä kehityskulut vaikuttivat EASOn toimintaan Kreikassa niin kutsutun hotspot-lähestymistavan kautta. EASO tuki Kreikan viranomaisia luomalla hotspot-alueilla tarvittavan infrastruktuurin, johon kuuluvat esimerkiksi henkilöstö, tulkkauspalvelut ja liikkuva kalusto. Turvapaikka-asioiden tukiryhmiä sijoitettiin saarille tutkimaan kansainvälistä suojelua koskevia pyyntöjä ja hoitamaan muun muassa menettelyn tiettyjä osia, kuten sellaisten maiden kansalaisten tutkittavaksiottamista ja kelpoisuutta, joiden kohdalla hyväksymisaste on alhainen. Lisäksi EASOn toiminta Kreikassa tuki sisäisten siirtojen järjestelmän täytäntöönpanoa neljällä alueella:

tiedottaminen hotspot-alueilla, sisäisiä siirtoja koskevien hakemusten rekisteröinti, Kreikan Dublinin-yksikön tukeminen ja tuki asiakirjaväarennösten havaitsemisessa.

EASOn työntekijä leikkimässä kreikkalaisella leirillä asuvan lapsen kanssa

Italiassa EASO tuki sisäisten siirtojen järjestelmän täytäntöönpanoa tunnistamalla ennakoita hakijoita, jotka voitaisiin siirtää, ja toimittamalla olennaisia tietoja. Virasto tuki myös hakijoiden rekisteröintiä, Dublin-asetuksen mukaisten vastaanottopyyntöjen käsittelyä ja sisäistä siirtoa koskevien päätösten valmistelua.

Komissio antoi 6. huhtikuuta 2016 tiedonannon ”Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistaminen ja laillisten maahanpääsyyväylien kehittäminen”³, jossa se määritteli Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän parantamisen viisi painopistettä. Yksi näistä painopisteistä oli uusi tehtävänanto EU:n turvapaikkavirastolle.

Neuvoston 21. huhtikuuta 2016 puheenjohtajavaltio Alankomaiden aloitteesta hyväksymissä päätelmissä turvapaikkapäätöskäytännöistä kehoitettiin EASOa luomaan rakenne johtavan tason politiikkaverkostolle, jonka tarkoitus olisi tulkita yhdessä alkuperämaata koskevia tietoja (COI) ja kehittää maakohtaisia ohjeita. Lisäksi EASOa kehoitettiin yhteistyössä politiikkaverkoston kanssa käynnistämään pilottihanke, jossa kehitetään yhteistä toimintapolitiikkaa Afganistanista laaditun yhteisen COI-raportin pohjalta.

EASOon EU:n ja Turkin julkilausuman myötä annetut uudet tehtävät ja myöhemmin hyväksytyt neuvoston päätelmät edellyttivät suunniteltujen toimien asettamista uuteen tärkeysjärjestykseen, koska operatiivista tukea painotettiin nyt enemmän.

² COM(2015) 240 final.

³ COM(2016) 197 final.

EASOn tunnuslause: Tehtävämme on tukea

Komissio esitteli 4. toukokuuta 2016 osana Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän ensimmäistä uudistuspakettia ehdotuksen uudeksi asetukseksi⁴, jolla tehdään EASOsta täysimittainen virasto, sekä ehdotukset Dublin-järjestelmän uudistamiseksi ja Eurodac-järjestelmän tarkistamiseksi. Toinen sarja lainsäädäntöehdotuksia turvapaikkamenettelyjä, aseman määrittelyä ja vastaanotto-olosuhteita koskevaan direktiivin uudistamiseksi esitettiin 13. heinäkuuta 2016. Näiden tarkoitus on saada aikaan EU:n turvapaikkajärjestelmän kaikkien osien täysimääräinen uudistus, johon kuuluu toimenpiteitä sen välttämiseksi, että kansainvälistä suojelua hakavat ja saavat häiritsevät Dublin-asetuksen mukaista mekanismia väärinkäytöksillä ja turvapaikkashoppailulla.

Ulkoiseen ulottuvuuteen liittyvien toimien osalta komissio esitteli 7. kesäkuuta 2016 antamassaan tiedonnassa ”Euroopan muuttoliikeagendaan perustuva uusi kumppanuuskehys kolmansien maiden kanssa”⁵ uuden tavan hallita paremmin muuttoliikettä kolmansien maiden kanssa yhteisenä eurooppalaisena pakettina toteutettujen toimintatapojen ja rahoitusvälineiden pohjalta.

Hotspot-alueisiin ja sisäisiin siirtoihin liittyvän EASOn operatiivisen toiminnan huomattava lisääntyminen edellytti lisämäärärahoja, jotka komissio antoi viraston käyttöön vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä. EASO käynnisti vuoden 19,4 miljoonan euron budjetilla ja päätti vuoden 53,1 miljoonan euron budjetilla. Nämä määrärahat kohdistettiin keskeisille aloille, lähinnä toimiin Italiassa ja Kreikassa, sisäisten siirtojen työkalujen kehittämiseen, Dublin-verkostoon ja sisäisiin siirtoihin liittyviin viestintätoimiin.

EASOn rooli EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanossa Kreikassa, mukaan lukien satojen asiantuntijoiden ja tulkkien lähettäminen sekä liitännäispalveluja koskevien sopimusten tekeminen, lisäsi räjähdysmäisesti

EASOn toimintamenoja siten, että ne ylittivät kaikki aiemmat budjettiarviot. Tämän vuoksi EASO sai 6. kesäkuuta 2016 hätäapua – turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (hätäapuohjelma) tukea kattaakseen EU:n ja Turkin yhteisen toimintasuunnitelman täytäntöönpanon kustannukset. Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä EASO sai lisärahoitusta kattaakseen operatiivisten toimintojensa kustannukset vuoden loppuun saakka.

Vuonna 2016 myös EASOn johdossa tapahtui merkittäviä muutoksia. Hallintoneuvosto valitsi José Carreiran EASOn uudeksi pääjohtajaksi. Hän aloitti toimessaan huhtikuussa 2016 toimittuaan väliaikaisena pääjohtajana 1. marraskuuta 2015 alkaen. EASOn hallintoneuvoston puheenjohtaja, Wolfgang Taucher, valittiin uudelleen toiselle kolmivuotiskaudelle tammikuussa 2016 pidetyssä kokouksessa.

Wolfgang Taucher ja José Carreira

EASOn operatiiviset haasteet ja uutta EU:n turvapaikkavirastoa koskevassa komission ehdotuksessa kaavailut muutokset johtivat EASOn sisäisen organisaatorakenteen uudelleenorganisointiin, jotta virasto voisi paremmin hoitaa laajentuvat tehtävänsä ja valmistautua uuden tehtävänannon tuomiin velvollisuuksiin. Virasto edistyi huomattavasti rekrytoinnissa. Se täytti sisäisen rakenteen keskeisiä virkoja muun muassa ylemmässä johdossa sekä nimitti yhteyshenkilöitä EU:n toimielimiin Brysselissä ja Frontexiin edistääkseen tiiviimpiä suhteita ja helpottaakseen yhteistyötä molemmille osapuolille merkityksellisillä aloilla. Lisäksi EASO avasi operatiiviset toimistot Ateenaan ja Roomaan helpottaakseen toimintaansa Kreikassa ja Italiassa ja vahvistaakseen läsnäoloaan jäsenvaltioissa tulevana vuosina.

⁴ COM(2016) 271 final.

⁵ COM(2016) 385 final.

3. EASOn painopisteet vuonna 2016

EASO määritteli painopisteensä vuodelle 2016 vuoden 2016 työohjelmassa, jonka hallintoneuvosto hyväksyi 24. syyskuuta 2015 ja jota myöhemmin mukautettiin hyväksytyyn EU:n talousarvion mukaisesti. Työohjelmaa tarkistettiin kolme kertaa ja talousarviota neljä kertaa vuoden 2016 aikana tapahtuneiden muutosten huomioon ottamiseksi.

EASOn painopisteet vuonna 2016 olivat:

- **Hotspot-alueet**

Edistetään uutta hotspot-lähestymistapaa tiiviissä yhteistyössä ja koordinoitua toimintaa Euroopan komission ja muiden asianosaisten virastojen kanssa ja lisätään EASOn henkilöstön ja jäsenvaltioiden asiantuntijatiimien läsnäoloa paikan päällä, tarkoituksena tukea erityisesti Italiaa ja Kreikkaa niiden vastatessa turvapaikkajärjestelmiinsä kohdistuviin kasvaviin paineisiin.

EASOn henkilöstöä Lesbosilla, Kreikassa

EASOn henkilöstöä Idomenissa, Kreikassa

- **EU:n ja Turkin julkilausuma**

Tuetaan Kreikan turvapaikkavirastoa EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanossa.

- **Sisäiset siirrot**

Tuetaan EU:n tasolla sovittuja sisäisen siirron toimenpiteitä, esimerkiksi 160 000:n selvästi suojelun tarpeessa olevan henkilön siirtämistä Italiasta ja Kreikasta.

- **Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän johdonmukainen täytäntöönpano – tieto ja analyysi**

Parannetaan EASOn kapasiteettia kerätä ja vaihtaa paikansa pitäviä ja ajan tasalla olevia tietoja ja asiakirjoja Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän toiminnasta ja kehittää edelleen varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmää suuntausten analysoimiseksi.

Tuotetaan lisää alkuperämaata koskevia tietoja (COI) ja edistetään niiden tehokasta käyttöä.

Jatketaan lähtömaiden mahdollisen turvalliseksi nimeämisen kannalta olennaisen tiedon tuottamista.

Johdetaan tieto- ja dokumentointijärjestelmän (IDS) kehittämistä; järjestelmä toimii keskuspuolella haettaessa tietoa turvapaikanhakijoista Euroopan unionissa ja olennaisista tapahtumista Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanossa.

Kehitetään edelleen operatiivisten tietojen keräämistä ja raportteja tilannekuvan selkeyttämiseksi ja operatiivisen suunnittelun ja päätöksenteon parantamiseksi.

- **Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän johdonmukainen täytäntöönpano – turvapaikkaprosessien laadun parantaminen**

Jatketaan työkalujen ja ohjeiden kehittämistä turvapaikkaprosessien ja -päätösten laadun parantamiseksi.

Tuetaan haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden parempaa tunnistamista myös hotspot-toimintamallin ja sisäisten siirtojen täytäntöönpanon yhteydessä.

Perustetaan kansallisten Dublin-yksikköjen verkosto, jolla pyritään vahvistamaan keskinäistä yhteistyötä ja Dublin-järjestelmän yhtenäistä soveltamista myös sisäisten siirtojen yhteydessä.

Maahantulija, joka saa tietoa sisäisten siirtojen ohjelmasta

- **Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän johdonmukainen täytäntöönpano – vastaanotto-olosuhteet**

Perustetaan kansallisten vastaanottoviranomaisten verkosto tiedon ja parhaiden käytäntöjen vaihdon edistämiseksi.

- **Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän johdonmukainen täytäntöönpano – koulutus**

Vahvistetaan yhteisen koulutuksen ja ammatillisen kehityksen asemaa turvapaikka-asioiden alalla.

Kannustetaan oikeudelliseen vuoropuheluun turvapaikka-asioiden alalla.

- **Ulkoisen ulottuvuus**

Toteutetaan EASOn toimintaa Länsi-Balkanilla ja Turkissa vahvistamalla yhteistyötä EU:n erillisvirastojen (esimerkiksi Frontexin) ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa. Alueella oleviin tarpeisiin pyritään vastaamaan tarjoamalla valmiuksien kehittämistä sekä operatiivista tukea, voimassa olevat alueelliset järjestelyt huomioon ottaen.

Tuetaan edelleen Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän ulkoista ulottuvuutta, johon kuuluu muun muassa 20 000 suojelun tarpeessa olevan henkilön uudelleensijoittaminen.

- **Monialainen toiminta**

Vahvistetaan yhteisvaikutusta horisontaalisella tasolla kaikkien EASOn yhteistyöverkoston asiaankuuluvien sidosryhmien välillä.

Kehitetään edelleen EASOn kyselyjärjestelmää, jotta voidaan puuttua Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän toimintaa koskeviin politiikkoihin ja käytäntöihin liittyviin ongelmiin.

Otetaan kansalaisyhteiskunta tehokkaasti mukaan toimintaan ja lisätään EASOn ulkoisen viestinnän kattavuutta.

4. EASOn saavuttamat tavoitteet vuonna 2016

Seuraavassa kuvaillaan yksityiskohtaisesti EASOn tuloksia vuonna 2016 keskeisten toiminta-alueiden osalta.

4.1 Operatiivinen tuki

EASO toteuttaa operatiivisia tukitoimia, joiden tarkoitus on tyydyttää jäsenvaltioissa ilmenevät tarpeet EU:n turvapaikkasäännösten panemiseksi täysimääräisesti täytäntöön ja niiden turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmiin kohdistuvaan erityiseen paineeseen vastaamiseksi. EASO muokkaa operatiivista tukeaan yksittäisissä jäsenvaltioissa ilmenevien erityistarpeiden sekä jäsenvaltioiden esittämien pyyntöjen perusteella.

4.1.1 Italia ja Kreikka

Operatiivista tukea Italiassa ja Kreikassa annetaan lähettämällä EU+-maiden asiantuntijoita turvapaikka-asioiden tukiryhmiin tai antamalla muuta pyydettyä tukea muun muassa yhteisen käsittelyn avulla. EASO tekee kyseisen tuen tarjoamisessa yhteistyötä asiaankuuluvien elinten kanssa ja kiinnittää erityistä huomiota operatiiviseen yhteistyöhön Frontexin ja muiden sidosryhmien kanssa. Taatakseen toimien tehokkaan täytäntöönpanon kentällä EASO tarjoaa tarvittavan logistiikan, laitteet, kalusteet, materiaalit sekä tarvittavat palvelut, kuten tulkkauspalvelut tai kulttuurin välittäjien palvelut, kuljetuspalvelut ja hallinnollisen tuen.

Lisäksi EASO tukee sisäisten siirtojen toimenpiteitä Italiassa ja Kreikassa.

Italia

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
1 allekirjoitettu ja toteutettu sisäisiin siirtoihin liittyvä hotspot-alueen toimintasuunnitelma (HROP)
170 asiantuntijaa lähetetty HROP-toimia varten
3 HROP-suunnitelmassa suunniteltua tukitoimenpidettä toteutettu
2 654 henkilöä siirretty kansallisten turvapaikkaviranomaisten toimesta EASOn tuella
7 asiantuntijaa lähetetty erityistuen suunnitelman (SSP) mukaisiin toimenpiteisiin

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016

2 SSP-tukitoimenpidettä pantu täytäntöön

1 erityistuen suunnitelman arviointi toteutettu

6 asiantuntijaa lähetetty arvioimaan erityistuen suunnitelmaa

Italiassa EASO tuki sisäisiä siirtoja koskevien neuvoston päätösten täytäntöönpanoa tunnistamalla ennakoita hakijoita, jotka voitaisiin siirtää, ja toimittamalla olennaisia tietoja (hotspot-alueilla, aluksesta poistumiseen tarkoitetuilla paikoilla ja vastaanottokeskuksissa Rooman alueella). EASO myös tuki hakijoiden rekisteröintiä (rekisteröintikeskuksissa ja olennaisissa paikoissa tarpeen mukaan *ad hoc* -periaatteella kiertävien tiimien avulla) ja Dublin-asetuksen mukaisten vastaanottopyyntöjen käsittelyä. Lisäksi tuettiin siirtopäätösten valmistelua.

EASO sijoitti sisäisistä siirroista tiedottavat turvapaikka-asioiden tukiryhmät vakituisesti kaikille neljälle Italian hotspot-alueelle (Lampedusa, Trapani, Taranto ja Pozzallo), kun taas kaksi liikkuvaa ryhmää vastasi Sisiliasta ja Roomasta. EASOn turvapaikka-asioiden tukiryhmät tukivat kansainvälistä suojelua hakevien rekisteröintiä siirtomenettelyn yhteydessä alueellisissa keskuksissa Villa Sikaniassa (Agrigento), Milanossa (huhtikuun 2016 loppuun saakka), Barissa, Crotonessa ja Mineossa sekä Roomassa. Kaksi kiertävää rekisteröintiryhmää lähetettiin tarvittaessa Italian viranomaisten ilmoittamiin paikkoihin tukemaan rekisteröintiä ja kehittämään paikallisten poliisivoimien valmiuksia. Ryhmät toimivat 24 paikassa kaikkialla Italiassa. Lisäksi EASO lähetti kulttuurisia välittäjiä tukemaan operatiivisen tuen täytäntöönpanoa Italiassa.

EASO toimitti teknisiä laitteita asianmukaisten ja tehokkaiden työskentelyolosuhteiden takaamiseksi. Sen tuella asennettiin viisi liikkuvaa toimistoa tai konttia, ja 25 työasemaa annettiin Italian viranomaisten käyttöön rekisteröinnin tukemiseksi. EASO tuki myös väliaikaisen henkilöstön lähettämistä Dublinin yksikköön.

EASO tarjosi edelleen sisäistä siirtoa koskevaa olennaista tietoa ja tiedotusmateriaalia useilla kielillä. Sisäistä siirtoa koskeva mobiilisovellus otettiin käyttöön useilla kielillä (arabia, tigrinja ja kurdi). EASO myös avusti useissa lehdistön ja muiden sidosryhmien kanssa järjestetyissä tapaamisissa, edisti sisäisten siirtojen prosessista, -ehdoista ja -vaatimuksista tiedottamista ja ennaltaehkäisi väärää tietoa.

Lapsia lukemassa sisäisten siirtojen ohjelmasta leirillä Kreikassa

Sisäisiä siirtoja käsittelevän, Italian sisäministerin johtaman työryhmän aktiivisena jäsenenä EASO osallistui yhdessä Frontexin, Europolin, YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun viraston (UNHCR) ja Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön kanssa vakiotoimintamenettelyjen kehittämiseen Italian hotspot-alueita varten ja niiden jatkuvaan tarkistamiseen (muun muassa hotspot-alueilla ilman huoltajaa oleskelevien lasten tilanteelle merkitykselliset näkökohdat). EASO osallistui Italiaa varten laadittuihin sisäisiä siirtoja koskeviin käytänteisiin. Se osallistui myös hotspot-alueiden sidosryhmien valmiuksien kehittämistä käsitteleviin kokouksiin kesällä 2016.

Helpottaakseen toimiensa toteuttamista Italiassa EASO perusti Roomaan operatiivisen toimiston, jossa tällä hetkellä toimii useita EASOn työntekijöitä. Toimisto tarjoaa myös tilat Italiaan lähetetyille asiantuntijoille järjestettävillä työpajoilla ja perehdyttämistilaisuuksille sekä Italian viranomaisten tukemiseksi kehitetyille toimille. EASOn erityistuen suunnitelman vaiheessa 2, jota toteutettiin 31. maaliskuuta 2016 saakka, keskityttiin kansallisen turvapaikkakomission ammatilliseen kehittämiseen. Valikoituja tukitoimenpiteitä alkuperämaata koskevien tietojen (COI) alalla laajennettiin, ja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä toteutettiin merkityksellisiä toimia käytettävissä olevan talousarvion puitteissa. Erityistuen suunnitelman vaiheen 2 loppuarviointi järjestettiin yhdessä Italian sisäministeriön kanssa Roomassa 12.–16. joulukuuta 2016. Arviointiraportin odotetaan valmistuvan vuoden 2017 alkupuolella.

Italian viranomaisten esittämän tukipyynnön jälkeen sovittiin Italian ja EASOn välisestä yhteisestä toimintasuunnitelmasta vuodelle 2017. Suunnitelmassa yhdistyvät kaikki tukitoimet, myös sisäisten siirtojen menettelyn tukeminen, ja se allekirjoitettiin joulukuussa 2016. Ensimmäinen asiantuntijahaku käynnistettiin joulukuussa 2016.

Kreikka

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016

1 toteutettu hotspot-alueen toimintasuunnitelma (HOP) ja 2 allekirjoitettua tarkistusta

489 asiantuntijaa lähetetty: 160 sisäisiin siirtoihin liittyviä toimia ja 329 EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanoa varten

4 tukitoimenpidettä pantu täytäntöön

7 280 henkilöä siirretty kansallisten turvapaikkaviranomaisten toimesta EASOn tuella

6 774 puhuttelua toteutettu EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanon yhteydessä

54 asiantuntijaa lähetetty erityistuen suunnitelman (SSP) toimenpiteisiin

6 SSP-tukitoimenpidettä pantu täytäntöön

EASOn toiminta Kreikassa tuki sisäisten siirtojen järjestelmän täytäntöönpanoa neljällä alueella: tiedottaminen hotspot-alueilla (jotka sijaitsevat Egeanmeren saarilla nimeltä Lesbos, Híos, Sámos, Léros ja Kós), siirtohakemusten rekisteröinti, Kreikan Dublinin-yksikön tukeminen ja tuki asiakirjaväarennösten tunnistamisessa.

Vuoden 2016 aikana otettiin käyttöön uusi toimenpide tarkistamalla hotspot-alueen toimintasuunnitelmaa. Siinä on kyse tuesta tutkittavaksiottamismenettelyn täytäntöönpanolle, joka taas tukee EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanoa. Toinen muutos koski sellaisten maiden kansalaisten, joiden kohdalla hyväksymisaste on alhainen, ennakkorekisteröintiä, kelpoisuuden tutkintaa ja täysimääräistä turvapaikkamenettelyä.

7 280 siirretyn henkilön lisäksi Kreikka toimitti 6 737 hakemusta jäsenvaltioille, joihin siirto kohdistuu. Näitä hakemuksia koskevat siirtoprosessit olivat edelleen käynnissä vuoden 2016 lopussa.

18. maaliskuuta 2016 annetun EU:n ja Turkin julkilausuman puitteissa EASO tuki Kreikan viranomaisia luomalla hotspot-alueilla tarvittavan infrastruktuurin, johon kuuluvat esimerkiksi henkilöstö, tulkkauspalvelut ja liikkuva kalusto. Turvapaikka-asioiden tukiryhmiä lähetettiin Lesbosin, Híosin, Sámosin, Lérosin, Kósin ja Korintin saarille tutkimaan kansainvälistä suojelua koskevia pyyntöjä ja hoitamaan muun muassa menettelyn tiettyjä osia, kuten sellaisten maiden kansalaisten tutkittavaksiottamista ja kelpoisuutta, joiden kohdalla hyväksymisaste on alhainen. EASO hoiti tehtävänsä tiiviissä yhteistyössä Euroopan komission ohjausryhmän, asianosaisten Kreikan ministeriöiden ja Kreikan turvapaikkaviraston kanssa.

Edellä mainitut toimenpiteet on virallistettu kahdella EASOn hotspot-alueiden toimintasuunnitelmaan tehdyllä tarkistuksella: ensimmäinen tehtiin huhtikuussa 2016 tuen antamiseksi tutkittavaksiottamismenettelyn täytäntöönpanossa ja toinen heinäkuussa 2016 sellaisten maiden kansalaisten ennakkorekisteröintiä ja kelpoisuuden tutkintaa/täysimääräistä turvapaikkamenettelyä varten, joiden kohdalla hyväksymisaste on alhainen.

Erityistuen suunnitelman puitteissa EASO tuki Kreikkaa seuraavilla aloilla: vastaanottomenettelyn tukeminen, lapsen etua käsittelevä työpaja, kouluttajien verkoston kokoukset, EU:n varoihin ja muihin taloudellisiin resursseihin liittyvä tuki, käytännön työpaja poissulkemisesta ja työpaja alkuperämaata koskeviin tietoihin liittyvästä kapasiteetista Syyrian kohdalla.

Kreikan viranomaisten esittämän tukipyynnön jälkeen sovittiin Kreikan ja EASOn välisestä uudesta erityistointasuunnitelmasta vuodelle 2017. Suunnitelmassa yhdistyvät kaikki tukitoimet, ja se allekirjoitettiin joulukuussa 2016. Suunnitelmassa yhdistetään EASOn kaikki tukitoimenpiteet ja operatiivinen toiminta Kreikassa, ja se vahvistaa viraston ja Kreikan viranomaisten yhteistyötä. Ensimmäinen asiantuntijahaku käynnistettiin joulukuussa 2016.

4.1.2 Bulgaria ja Kypros

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
Bulgaria:
10 aktiivista tukitoimenpidettä toteutusvaiheessa
Kypros:
6 aktiivista tukitoimenpidettä toteutusvaiheessa

Vuonna 2016 EASO antoi erityistä tukea Bulgarialle ja Kyprokselle näiden jäsenvaltioiden kanssa allekirjoitetujen erityistuen suunnitelmien puitteissa.

Bulgaria

Vuoden 2016 aikana toteutettiin useita toimia. Näitä olivat koulutustilaisuudet (Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän kouluttajien koulutusmoduuli, lasten puhuttelemista koskeva koulutus), työpajoja (poissulkemisesta, kidutuksen tunnistamisesta, Syyriaa koskevasta COI-kapasiteetista), ilman huoltajia matkustavia alaikäisiä koskeva konferenssi, kokoukset (kansallisten yhteyspisteiden laatumatriksi, kansallisten COI-portaalien ylläpitäjät, Irakin COI-asiantuntijoiden verkosto, vastaanottoverkosto, strateginen COI-verkosto, naisten sukuelinten silpominen, Dublinin yhteyskomitea, tilastotyöryhmä, laadunhallinta, tieto- ja dokumentointijärjestelmän verkosto), tuki ensimmäisen vaiheen ja oikeudellisen vaiheen ammatilliselle kehittämiselle ja tuki tulkkaukselle ei-eurooppalaisiin kieliin (mongoliin, tamiin ja singaliin).

Opintokäyntejä järjestettiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Alankomaissa, Unkarissa, Belgiassa, Puolassa ja Ranskassa. Niiden aikana käsiteltiin suljettuja vastaanottojärjestelyjä, haavoittuvassa asemassa olevien keskuksia ja oikeudellisia käyntejä.

Kolme jäsenvaltioiden asiantuntijaa lähetettiin Bulgariaan tukemaan toimia, ja 77 bulgariaaista asiantuntijaa lähetettiin muihin jäsenvaltioihin muun muassa opintokäynneille. Bulgariaa koskevaa erityistuen suunnitelmaa tarkistettiin ja jatkettiin 30. kesäkuuta 2017 saakka.

Kypros

Kypros hyötyi useista tukitoimista, joihin kuului koulutustilaisuuksia (oikeudellista koulutusta hallinto-oikeudelle, vastaanottoa koskevaa kansallista koulutusta, Eurodac-koulutusta poliiseille ja turvapaikkahenkilöstölle) ja edunvalvontaan liittyvää työssä oppimista.

Unkarissa järjestettiin opintokäynti, joka koski avoimen vastaanottokeskuksen sähköistä saapumis-/poistumisjärjestelmää, ja Belgiassa järjestettiin naisten erillistä majoitusta koskeva opintokäynti.

Viisi jäsenvaltioiden asiantuntijaa lähetettiin Kyprokselle, ja 16 kyproslaista asiantuntijaa lähetettiin muihin jäsenvaltioihin muun muassa opintokäynneille. Kyprosta koskevaa erityistuen suunnitelmaa tarkistettiin ja jatkettiin 28. helmikuuta 2017 saakka.

4.1.3 Tukivälineiden kehittäminen operaatioita ja uudelleensijoituksia varten

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
Operaatiot:
EASOn turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelon sähköisen järjestelmän kehittäminen käynnistetty
2 käsikirjaa operaatioita varten laadittu
1 turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelon kansallisten yhteyspisteiden tapaaminen
Sisäiset siirrot:
11 välinettä kehitetty
2 koulutustilaisuutta tulkeille

Vuoden 2016 aikana EASO kehitti operatiivista viestintää koskevaa käsikirjaa, joka on viimeistelyvaiheessa ja jonka on tarkoitus valmistua vuoden 2017 alussa. Toinen käsikirja yhteisestä käsittelystä ja sitä koskevista teknisistä raporteista saatiin valmiiksi syyskuussa 2016. Ensimmäinen versio hätäsuunnitelmasta on kehitetty, ja siitä keskustellaan lisää ennen seuraavaa päivytystä.

EASO laati malleja sitoumusmenettelystä ja ohjeita, jotka koskevat mieluisimpien kohteiden ilmoittamista siirtomenettelyssä. Toukokuussa 2016 saatiin valmiiksi

käytännön väline, joka ohjaa ja tukee lapsen edun arvioimisessa sisäisen siirron yhteydessä. Lisäksi on kehitteillä toinen käytännön väline, joka koostuu turvapaikkakäytännön välineistä ja sisäisen siirron menettelyjä koskevasta lapsiystävällisestä materiaalista. Sen on tarkoitus auttaa kentällä toimivia EASOn asiantuntijoita kohdistetun tiedon jakamisessa. Näiden lisäksi julkaistiin esite, joka sisältää ohjeita ennen lähtöä jaettavien lehtisten laatimiseen siirron kohteena olevien jäsenvaltioiden toimesta.

Muihin tukiprosesseihin kuului kahden kuukauden välein annettava laatuvaltuutus EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanemiseksi Kreikkaan lähetettyjen EASOn asiantuntijoiden laatimista lausunnoista. EASO myös laati koulutusmateriaalia tulkeille selkeyttääkseen eri toimijoiden rooleja kansainvälistä suojelua koskeviin hakemuksiin liittyvissä puhutteluissa.

Kehitteillä on yhteensovitusväline sisäisten siirtojen tukemiseksi, ja sen ensimmäisen käyttövalmiin käyttöliittymän oletetaan olevan valmis vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä.

Laatumatriisiin liittyvän, poissulkemista käsitelleen ja helmikuussa 2016 järjestetyn syventävän työpajan pohjalta EASO kehitti poissulkemista koskevan seulontatyökalun syyrialaisia hakijoita varten sisäisten siirtojen yhteyteen. Ateenassa järjestettiin elokuussa 2016 perehdyttämistilaisuus sen soveltamista koskevan tiedon lisäämiseksi.

EASOn COI-verkostolähestymistapaa käyttäen EASO on yhdessä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa kerännyt ja käsitellyt olennaisia alkuperämaata koskevia tietoja (COI) ja koonnut kansioita, jotka on jäsennelty useiden alkuperän tarkistamisen kannalta olennaisten aiheiden mukaan. Kehitetyt Syyriaan ja Eritreaan liittyvät alkuperän tarkistustyökalut on tarkoitettu COI-tutkijoiden ja turvapaikkapäätösten tekijöiden käyttöön.

EASO keräsi viikoittain siirtoja koskevaa tietoa Italiasta ja Kreikasta sekä laati päivittäisiä raportteja siirtojen edistymisestä, viikoittaisia raportteja asiantuntijoiden lähettämisestä ja ennusteita asiantuntijoiden tarpeesta seuraavien kuuden viikon aikana.

4.2 Tieto ja analyysi

4.2.1 Tieto- ja dokumentointijärjestelmä (IDS)

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
30 EU+-maan kansallisten turvapaikkajärjestelmien tiedot kerätty
18 EU+-maata IDS-verkoston jäsenenä
2 IDS-verkoston kokousta pidetty
5 EU+-maata validoi IDS:n sisällön

IDS on kirjasto, josta voi tehdä hakuja ja jota rekisteröidyt käyttäjät voivat käyttää verkossa. Se tarjoaa kattavia katsauksia siihen, miten kukin turvapaikkaprosessin keskeinen vaihe hoidetaan yksittäisissä EU+-maissa ja EU+-maissa yleensä, sekä viitteitä olennaisiin järjestelmään tallennettuihin asiakirjoihin. Järjestelmässä annetaan myös tietoa asiaan liittyvästä lainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä sekä tilastotietoja. Keskeiset aihekohtaiset osat, joiden mukaan IDS on jäsennelty, ovat menettelyyn pääsy, ensimmäinen määrittäminen, toinen määrittäminen, Dublin-menettelyt, vastaanotto ja säilyttäminen, palautus ja suojelun/kotouttamisen sisältö.

Vuoden 2016 aikana EASO kehitti tieto- ja dokumentointijärjestelmäänsä edelleen. Se loi yhden tietopisteen, josta saa tietoa EU+-maiden turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmistä, sekä olennaisille sidosryhmille (ensisijaisesti EU+-maat, tässä kehitysvaiheessa) tarkoitettua katsauksen Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän käytännön toimintaan. Näin EASO hoitaa Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoon liittyvää tehtäväänsä organisoimalla, koordinoimalla ja edistämällä kansallisia käytäntöjä koskevan tiedon vaihtoa. Se luo tosiasioihin perustuvia, oikeudellisia ja oikeuskäytäntöön perustuvia tietokantoja tukeakseen turvapaikkasääntöjen täytäntöönpanoon liittyvän tiedon vaihtoa olennaisten sidosryhmien välillä. Myös Euroopan muuttoliikeagendas- sa kehoitetaan keräämään järjestelmällisemmin Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän käytännön toimintaan liittyvää tietoa.

IDS-järjestelmässä EASO laajentaa ja päivittää sisältöä useiden aihealueiden piirissä. Alustavia tietoja on kerätty useista lähteistä, muun muassa EASOn laatumatriisi- raporteista, Euroopan muuttoliikeverkoston raporteista, kansallisista hallintotietokannoista, verkoston jäsenten palautteesta ja tiedoista, jotka on kerätty turvapaikkatilanteesta Euroopan unionissa laadittavaa vuosikertomusta varten.

IDS-järjestelmän sisältämiä tietoja validoidaan ja päivitetään EU+-maiden turvapaikkaviranomaisten kansallisista asiantuntijoista koostuvan IDS-verkoston tuella. Lisäksi on kehitetty malli oikeuskäytännön keräämiseksi EASOn tuomioistuinten jäsenistä koostuvalta verkostolta. Kolme verkoston jäsentä on toimittanut päivityksiä oikeuskäytännöstä.

4.2.2 Varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmä (EPS)

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
30:stä EU+-maasta kaikki toimittivat kuukausittaisia tietoja varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmään (EPS:n kolmas vaihe)
Viikottaista tiedonkeruuta turvapaikkatilanteesta EU+-maissa jatkettu ja laajennettu

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
18 turvapaikkakysymyksiin liittyvää maatietoraporttia vastaanotettu pilottihankkeen aikana
11 kuukausittaista suuntausten analyysiraporttia laadittu
8 uudelleensijoittamiskatsausta laadittu
5 Dublin-asetuksen täytäntöönpanoa koskevaa raporttia laadittu (kahden kuukauden välein)
51 viikkoraporttia laadittu
10 raporttia viisumivapauden jälkeisestä valvontamekanismista
2 tilastotyöryhmän kokousta
EASOn tutkimusohjelma turvapaikanhakijavirtoihin vaikuttavista työntävistä ja vetävistä tekijöistä on meneillään

EASO on kehittänyt edelleen varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmäänsä, jonka avulla EU+-maille, Euroopan komissiolle, Euroopan unionin neuvostolle ja Euroopan parlamentille pyritään tarjoamaan täsmällistä ja oikea-aikaista tietoa sekä analyyseja EU:hun suuntautuvista ja EU:n sisäisistä turvapaikanhakijoiden virroista sekä EU+-maiden kyvystä selviytyä niistä.

Varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmästä saadaan tietoa Dublin III -asetuksen⁶ 33 artiklassa tarkoitettua varhaisvaroitus-, valmius- ja kriisinhallintamekanismeja varten. EASO takaa edelleen kehittämisen yhdenmukaisesti Eurostatin ja Frontexin tiedonkeruujärjestelmien kanssa edistääkseen tehokkaan tilannekatsauksen luomista siirtolaisuudesta, jotta tietoja voidaan käyttää päätöksenteossa ja toimien valmistelussa, kuten Euroopan muuttoliikeagendassa suositellaan.

Vuonna 2016 EASO keräsi ja analysoi tietoja EPS:n kolmannen vaiheen indikaattoreiden osalta. Vaatimustenmukaisuudessa päästiin hyvälle tasolle; viive tietojen toimittamisessa oli yleensä lyhyt eikä ylittänyt kolmea päivää. Tiettyjä kolmannen vaiheen uusia indikaattoreita koskevien tietojen toimittamisessa on kuitenkin edelleen vaikeuksia. Ne liittyvät menettelyyn pääsyyn (käytössä ei ole järjestelmää hakemuksen tekemisen rekisteröimiseksi) ja palauttamiseen ja vastaanottoon (tietojen toimittamisessa on vaikeuksia, jos toimintaa eivät hallinnoi suoraan turvapaikkaviranomaiset). Tilastotyöryhmä keskusteli vastaanottoa koskevan indikaattorin tarkistamisesta marraskuussa 2016 pitämässään kokouksessa. EU:n kumppanien kanssa tehtiin työtä paluuta koskevan tiedon keräämisen laadun ja

kattavuuden parantamiseksi EU:n tasolla. Tilastotyöryhmän kokouksessa keskusteltiin myös palauttamista koskevien indikaattorien laadusta, ja toimia näiden kahden indikaattorin määritelmien tarkistamiseksi aiotaan toteuttaa.

EASOn sopimuskumppani keräsi pilottitoimessa turvapaikkakysymyksiin liittyvää tietoa tärkeimmistä alkupe- rä- ja kauttakulkumaista vuoden 2016 alkupuoliskolla. Maatietoraportteja laadittiin 18; ne kattoivat Afganistanin, Irakin, Libyan, Pakistanin, Syyrian ja Turkin. Tiettyjen tuotosten laatuun puututtiin toimittamalla sopimuskumppanille tarkistuslista kuultavista tietolähteistä.

EASOn viikkoraportteja, joissa tehtiin ajankohtainen katsaus turvapaikkatilanteeseen EU+-maissa, laadittiin osana EU:n laajuisia kriisinhallintamekanismeja. Nämä raportit toimitettiin EU+-maille ja komissiolle EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen (IPCR) puitteissa aineistoksi yhteistä tilannetietoisuutta ja analyyseja koskevia raportteja varten. Tiedonkeruuta on laajennettu siten, että se kattaa yhteenvedon kaikkien hakijoiden kansallisuudesta jäsenvaltiota kohden ja hakijoista, jotka väittävät olevansa ilman huoltajaa olevia alaikäisiä.

Turvapaikanhakijavirtoihin vaikuttavia työntäviä ja vetäviä tekijöitä koskeva tutkimustoiminta osana EASOn varhaisvaroitus- ja valmiustoiminnon kehittämistä eteni vuonna 2016. Loppuraportti merkittäviä työntäviä ja vetäviä tekijöitä koskevasta kirjallisuuskatsauksesta turvapaikkaan liittyvän muuttoliikkeen määrittämiseksi julkaistiin englanniksi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Loppuraportti turvapaikkamuuttoliikkeen määrällisen arvioinnin menetelmiä koskevasta tutkimuksesta saatiin valmiiksi ja julkaistaan vuonna 2017. Turvapaikkamaahanmuuttajia koskevia selvityksiä tutkivasta katsauksesta ja EASO-selvityksen toteutettavuudesta tehtävästä tutkimuksesta järjestettiin tarjouskilpailu ja tehtiin sopimus vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä.

EASO järjesti kaksi tapahtumaa tällä toiminta-alueella: muuttoliiketutkimusta käsittelevän konferenssin 16. toukokuuta 2016 ja työpajan massadatasta ja varhaisvaroituksista 4. joulukuuta 2016. Lisäksi EASOn tutkimusohjelmaa varten perustettiin tieteellinen komitea, johon kuuluu alan johtavia asiantuntijoita.

4.2.3 Vuosikertomus turvapaikka-asioiden tilanteesta Euroopan unionissa

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016

30 EU+-maata osallistui vuosikertomuksen laatimiseen

Hallintoneuvosto hyväksyi kertomuksen ja julkisti sen julkisessa tapahtumassa

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 604/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta (uudelleenlaadittu), EUVL L 180, 29.6.2013, s. 31.

Vuosikertomus turvapaikkatilanteesta EU:ssa antaa kansallisille ja EU:n päättäjille ja sidosryhmille kattavan yleiskuvan turvapaikkatilanteesta EU:ssa. Kertomuksen laatimiseen osallistui 30 EU+-maata, ja tietoja saatiin myös komissiolta, Frontexilta, UNHCR:ltä ja kansalaisyhteiskunnalta. Hallintoneuvoston hyväksyttyä kertomuksen kesäkuussa 2016 se julkistettiin Brysselissä 8. heinäkuuta 2016 vuotuisen toimittajien verkostotapaamiseen yhdistetyssä tapahtumassa, joka näytettiin verkossa suoratoistona. Kertomus julkaistiin EASOn verkkosivuilla, ja siitä jaettiin kopioita asianomaisille sidosryhmille. Tärkeimmät havainnot käännettiin 24:lle EU+-maiden kielelle.

4.3 Pysyvä tuki

EASOn jäsenvaltioille antaman pysyvän tuen tarkoituksena on tukea Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) täytäntöönpanoa ja parantaa turvapaikkaprosessien ja -järjestelmien laatua. Sillä pyritään edistämään CEAS-järjestelmän yhdenmukaista täytäntöönpanoa EU:ssa ja yhteisen tietämyksen ja osaamisen, organisaation ja menettelyjen, tiedon, resurssien ja parhaiden käytäntöjen jakamista.

4.3.1 Koulutus

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
15 kouluttajien koulutustilaisuutta järjestetty EASOn tiloissa (Malta), niihin osallistunut 218 kouluttajaa
8 alueellista kouluttajien koulutustilaisuutta järjestetty neljässä maassa, niihin osallistunut 102 kouluttajaa
361 kansallista koulutustilaisuutta järjestetty EASOn verkko-oppimisolustalla, niiden yhteydessä on koulutettu 5 833 kansallista työntekijää

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016

10 käännettyä moduulia luotu EASOn verkko-oppimisolustalla
45 verkkokurssia siirretty uudelle verkko-oppimisolustalle
10 perehdyttämiskurssia Kreikan hotspot-alueille lähetetyille asiantuntijoille
1 uusi moduuli saatu valmiiksi, 5 uutta moduulia kehitteillä, 2 moduulipäivitystä/-parannusta saatu valmiiksi ja 3 meneillään
1 koulutuskäsikirja julkaistu, 1 käsikirja kehitteillä
13 EASOn koulutusohjelmamoduulia akkreditoitu ulkoisen kumppanin toimesta
1 vuotuinen koulutusraportti vuodesta 2015 saatu valmiiksi

EASO auttaa EU+-maita kehittämään turvapaikka-asioista vastaavan henkilöstönsä tietämystä, taitoja ja pätevyyttä laadukkaan yhteisen koulutuksen avulla. EASOn koulustoitiminnalla edistetään Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän johdonmukaista täytäntöönpanoa tukemalla yhteisen laatutason käyttöönottoa eri puolilla EU:ta. EASO noudattaa tässä kaksiosaisista lähestymistapaa: yhtäältä laatimalla asiaankuuluvaa koulutusmateriaalia ja toisaalta järjestämällä kouluttajille tarkoitettua koulutusta.

Vuonna 2016 EASO järjesti päätoimipaikassaan Maltalla kouluttajille tarkoitettuja koulutustilaisuuksia seuraavissa moduuleissa: puhuttelutekniikat, poissulkeminen, suojelun myöntämisperusteet, Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmä, alkuperämaata koskevat tiedot, näytön arviointi, vastaanotto, Dublin III -asetus, haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden puhuttelu, johtajille tarkoitettu moduuli, uutta verkko-oppimisolustaa koskeva koulutus, sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja seksuaalinen suuntautuminen, turvapaikkamenettelydirektiivi, lasten puhuttelu,

Joitakin EASOn koulutusohjelman käsikirjoista

perusoikeudet ja kansainvälinen suojele EU:ssa. Yksi kouluttajille tarkoitettu, suojele myöntämisperusteita koskeva koulutustilaisuus järjestettiin Kreikassa erityisen tuen toimenpiteenä.

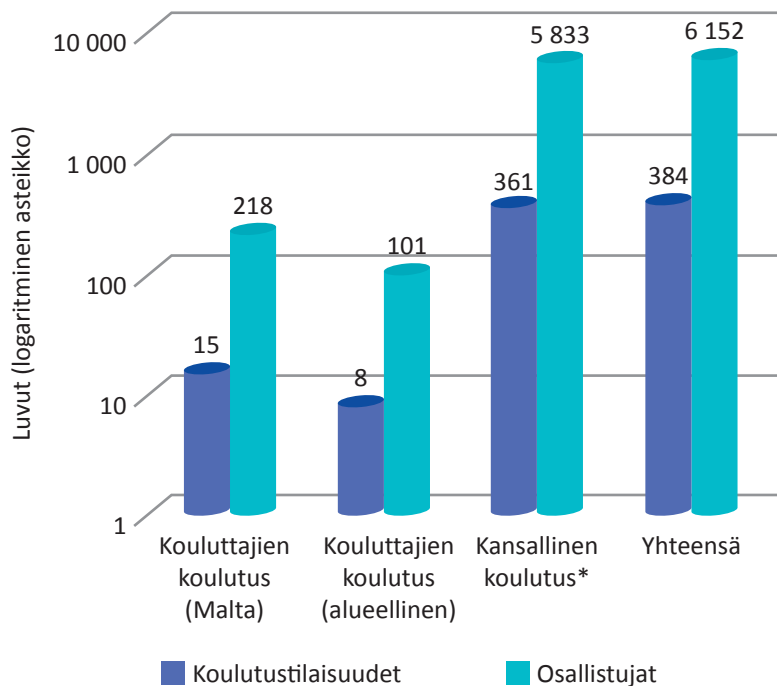
Alueellisia kouluttajille tarkoitettuja koulutustilaisuuksia järjestettiin Wienissä (kaksi tilaisuutta perusoikeusviraston tiloissa) poissulkemista ja suojele myöntämisperusteita koskeissa moduuleissa, kaksi tilaisuutta Tallinnassa (eu-LISAn tiloissa) näytön arviointia ja suojele myöntämisperusteita koskeissa moduuleissa, yksi tilaisuus Montenegrossa liittymistä valmistelevan tukivälineen puitteissa puhuttelutekniikan moduulissa ja kolme tilaisuutta Saksassa lasten puhuttelusta ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden puhuttelua koskeissa moduuleissa.

Yli 16:n EASOn verkko-oppimisalustalla järjestettyihin kansallisiin koulutustilaisuuksiin osallistuneen

EU+-maan joukossa osallistujamäärä oli suurin Saksan kohdalla (87 koulutettavaa). Seuraavilla sijoilla olivat Alankomaat (81 koulutettavaa) ja Suomi (42 koulutettavaa). Alustalla osallistuttiin koulutukseen 13 moduulissa, joista suosituimmat olivat suojele myöntämisperusteet (2 556 osallistujaa), puhuttelutekniikat (1 324 osallistujaa) ja näytön arviointi (800 osallistujaa).

Uuden verkko-oppimisratkaisun käyttöönotto ja valmiiden kurssien siirtäminen saatiin valmiiksi vuoden 2016 aikana. Heinäkuussa käynnistettiin 15 ensimmäisen siirretyn kurssin laaduntarkistus, ja seuraaville 40 kurssille tehtiin laaduntarkistus marraskuussa 2016. Kansallisten kouluttajien uutta verkkoratkaisua koskeva ensimmäinen koulutus järjestettiin EASOn tiloissa lokakuussa. Ratkaisu esiteltiin kouluttajien tilaisuuksissa vuoden viimeisellä neljänneksellä. Uuden verkko-oppimisratkaisun käyttö EASOn kouluttajien tilaisuuksissa ja jäsenvaltioiden kansallisessa koulutuksessa alkaa tammikuussa 2017.

Kaavio 1: Vuonna 2016 järjestetyt kouluttajien koulutustilaisuudet ja kansalliset koulutustilaisuudet ja osallistujien lukumäärä.
(*17.1.2017 kansallisesta koulutuksesta saatavilla olevat tiedot)

Koulutusmateriaalin kehittäminen kuuluu EASOn jatkuvaan toimintaan. EASOn koulutusta käsittelevä vertailuryhmä sekä sisältöasiantuntijaryhmät osallistuvat kurssiohjelmien ja käsikirjojen laatimiseen, tarkistamiseen ja viimeistelyyn.

Didaktiikkaa käsittelevä moduuli saatiin valmiiksi vuonna 2016, ja ensimmäinen pilottikoulutus järjestettiin vuoden toisella neljänneksellä. Lisäksi viisi muuta moduulia oli kehitteillä vuoden 2016 lopulla:

- Moduuli ”johdanto kansainväliseen suojeleluun” on viimeisessä tarkistusvaiheessa ja oletetaan saatavan valmiiksi vuoden 2017 alkupuolella.

- Moduulin ”perusoikeudet ja kansainvälinen suojele EU:ssa” kehittäminen on edistynyt pitkälle: moduuliin kuuluva kouluttajien pilottikoulutusosuuus saatiin valmiiksi vuoden 2016 lopulla, ja siitä saadaan palautetta kurssiohjelmiin ja kouluttajien käsikirjaan tehtäviä tarkistuksia varten – nämä on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2017 alussa.
- Moduulit ”ihmiskauppa” ja ”suojele myöntämisperusteiden syventävä koulutus” ovat viimeistelyvaiheessa. Moduulien pilottikoulutus on tarkoitus järjestää vuoden 2017 toisella neljänneksellä.

- Moduuli ”tulkkaus turvapaikkakontekstissa” on varhaisemmassa kehitysvaiheessa. Tiedonkeruu on suoritettu ja kohderyhmä, oppimistulokset ja alustava runko on määritetty. Moduulia kehitetään tiiviissä yhteistyössä UNHCR:n kanssa, ja ensimmäinen työryhmän kokous järjestetään maaliskuussa 2017.

Moduulien ”näytön arviointi” ja ”Dublin III” päivittäminen, joka alkoi vuonna 2015, saatiin valmiiksi, ja kouluttajien pilottikoulutustilaisuudet järjestettiin vuoden 2016 toisella neljänneksellä. Moduuleja ”puhuttelutekniikat”, ”haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden puhuttelu” ja ”lasten puhuttelu” tarkistettiin, ja kaikkien kolmen moduulin päivitetty versio otettiin käyttöön.

Lisäksi julkaistiin käsikirja ”Sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja seksuaalinen suuntautuminen” ja käynnistettiin suojelun päättymistä koskevan käsikirjan kehittäminen.

Vuoden 2016 aikana järjestettiin ensimmäistä kertaa räätälöityä perehdyttämiskoulutusta EASOn asiantuntijoille, jotka oli lähetetty tukemaan Kreikan rajamenettelyjen täytäntöönpanoa EU:n ja Turkin julkilausuman yhteydessä. Koulutusta järjestettiin säännöllisin väliajoin, ja sitä täydennettiin tarvittaessa *ad hoc*-työpajoilla. Koulutustilaisuudet kestivät keskimäärin kaksi päivää, ja niitä täydennettiin asiantuntijoille toimitetulla koulutusmateriaalilla. Huhtikuun ja joulukuun 2016 välisenä aikana järjestettiin yhteensä 10 perehdyttämiskoulutustilaisuutta. Tästä tehdään säännöllistä toimintaa, jolla tuetaan EASOn operatiivisen toiminnan kapasiteetin ja valmiuksien kehittämistä hotspot-alueilla.

Vuonna 2016 edistettiin EASOn koulutus suunnitelman sertifiointissa ja akkreditoinnissa. Kaksi sertifiointi- ja akkreditointiryhmän kokousta pidettiin vuoden toisella ja neljänneksellä. Ulkopuolinen asiantuntija tarkisti 15 moduulin oppimistulokset, ja 13 moduulia akkreditoitiin.

Prosessi EASOn EU+-maissa järjestämisen koulutus-toiminnan tehokkuuden arvioimiseksi käynnistettiin arvioimalla sopimukseen johtaneita tarjouspyyntöjä. Ensimmäinen kokous järjestetään vuoden 2017 alussa.

Vuoden aikana järjestettiin useita koulutukseen liittyviä kokouksia:

- Vuotuinen kouluttajien kokous maaliskuussa 2016: päätelmiä käytettiin kolmen puhuttelumuodulin (puhuttelutekniikat, haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden puhuttelu ja lasten puhuttelu) tarkistamisen yhteydessä.
- EASOn koulutuksen kansallisten yhteispisteiden tapaaminen toukokuussa 2016: tuloksia käytettiin tulkkien koulutusmoduulin kehittämisen käynnistämiseen vuoden 2016 toisella puoliskolla, EASOn koulutus suunnitelman 2016 tarkistamiseen, tehtävänkuvauksen hyödyntämiseen EASOn

koulutus suunnitelmassa ja asiantuntijoiden nimitämistä koskevan haun käynnistämiseen moduulin ”lasten puhuttelu” päivittämistä varten.

- Vertailuryhmän tapaaminen vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä: tuloksia käytettiin ryhmän moduuleja ”puhuttelutekniikat” ja ”haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden puhuttelu” koskevista kurssiohjelmista antamien kommenttien aikataulun mukauttamiseen ja kansalaisyhteiskunnan osallistumisen EASOn koulutukseen lisäämiseen.

4.3.2 Turvapaikkaprosessit

Vuoden 2016 aikana EASO tehosti edelleen käytännön yhteistyötoimintaansa, joka käynnistettiin EASOn laatumatriisiprosessin yhteydessä, yleistavoitteen mukaisesti eli tukeakseen jäsenvaltioita Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmään kuuluvien yhteisten vaatimusten noudattamisessa. EASOn laatumatriisiprosessi kattaa kaikki Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän tärkeimmät osatekijät: siinä kartoitetaan jäsenvaltioiden tämänhetkiset käytännöt ja toimintamallit, minkä jälkeen kehitetään toisiinsa liittyviä tuotoksia (aihekohtaisia kokouksia ja raportteja, luettelo hankkeista ja aloitteista). Jäsenvaltioiden käytäntöjä ja toimintamalleja kartoittamalla saadaan myös kerättyä tietoa Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanon valvontaa varten.

EASO on sitoutunut tarjoamaan käytännön välineitä tukeakseen jäsenvaltioiden viranomaisia Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän päivittäisessä täytäntöönpanossa:

- Käytännön väline ”turvapaikkamenettelyyn pääsemisen” viimeisteltiin ja julkaistiin. Asiakirjan ”Vastanto-olosuhteita koskevia ohjeita ja indikaattoreita” laatiminen saatiin päätökseen, ja se julkaistiin marraskuussa 2016. Asiakirjaa käännetään parhaillaan 22:lle EU:n kielelle.
- Käytännön ohjeet poissulkemisesta viimeisteltiin marraskuussa 2016 ja odottavat julkaisua.
- Näytön arviointia koskevista EASOn käytännön ohjeista ja erityistarpeisten henkilöiden tunnistamiseen tarkoitetusta EASOn työkalusta julkaistiin lisää kieli-versioita.

Palautetta EASOn käytännön välineistä kerättiin turvapaikkaprosessiverkoston vuotuisessa kokouksessa. Tietojen käsittelyä jatketaan, mutta alustavien päätelmien mukaan välineitä käytetään eri tasoilla, muun muassa suoraan kohderyhmissä ja lisäksi kansallisten välineiden kehittämisen tai tarkistamisen tukena.

EASO myös jakaa käytännön välineitä ja hankkeita, jotka tukevat jäsenvaltioiden turvapaikka-asioita koskevan päätöksentekoprosessin laatua ja muita Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää koskevia näkökohtia. Laatumatriisiraportti toimitettiin sekä

vastaanottoverkostolle että turvapaikkaprosessiverkostolle. Laadunhallintavälineiden ja -hankkeiden kartoitus saatiin valmiiksi ennen marraskuussa 2016 järjestettyä laadunhallintakokousta. Laadukkaita hankkeita, aloitteita ja niihin liittyviä resursseja kerätään ja saatetaan turvapaikkaprosessiverkoston käytettäväksi.

Turvapaikkaprosessiverkoston vuotuinen tapaaminen järjestettiin marraskuussa 2016. Se tarjosi tilaisuuden arvioida vuoden 2016 tapahtumia ja keskustella suunnitelmista vuodelle 2017, muun muassa pohtia vuodelle 2017 suunnitellun arvioinnin laajuutta ja siihen sovellettavaa lähestymistapaa. Kokouksessa määritettiin aiheita käytännön välineiden kehittämistä ja aihekohtaisten raporttien laatimista varten vuonna 2017 ja sovittiin vuoden 2017 toimien lähestymistavasta.

Helmikuussa 2016 järjestettiin työpaja mahdollisista poissulkemistapauksista Syyrian kohdalla, samaan aikaan Syyriaa käsitelleen COI-työpajan kanssa. Näin oli mahdollista kehittää yhteisvaikutuksia toimintatapa-asiantuntijoiden ja COI-asiantuntijoiden välille, jotta voitiin keskustella yhteisistä profileista, haasteista ja lähestymistavoista, jotka liittyvät mahdollisiin poissulkemistapauksiin Syyrian kohdalla. Kokouksen tuloksia käytetään kehitettäessä syyrialaisia tapauksia varten poissulkemista koskevaa seulontatyökalua, jota voitaisiin käyttää uudelleensijoittamismenettelyssä, sekä käytännön ohjeita poissulkemisesta.

Maaliskuussa 2016 järjestetty vastaanotto-olosuhteita käsitellyt laatumatriisikokous toimi käynnistyskokouksena EASOn vastaanottoviranomaisten verkostolle. Kokouksessa nämä pääsivät keskustelemaan tehtävänkuvauksesta ja sopimaan verkoston tavoitteista ja käytännön yksityiskohdista. Kokouksen tuloksia käytetään vastaanotto-olosuhteita koskevassa laatumatriisiraportissa sekä asiakirjan ”Vastaanotto-olosuhteita koskevia ohjeita ja indikaattoreita” kehittämisessä.

4.3.3 Alkuperämaata koskevat tiedot (COI)

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
13 uutta COI-raporttia laadittu
2 alkuperän tarkistustyökalua kehitetty
10 uutta maaverkostoa, joissa yhteensä 225 jäsentä
Parannettu COI-portaali: 9 732 linkkiä asiakirjoihin, 5 tietokantaliittymää, 9 378 käyttäjää, 6 713 ladattua asiakirjaa
6 kokousta/konferenssia pidetty Syyriasta, Irakista, Eritreasta, Länsi-Afrikasta, naisten sukuelinten silpomisesta ja verkkotutkimuksen välineistä, yhteensä 169 osallistujaa
Maaohjeverkosto perustettu

EASOn työssä alkuperämaata koskevien tietojen (COI) alalla pyritään kehittämään kattava EU:n COI-järjestelmä, jonka tavoitteena on COI-standardien tiukentaminen ja yhtenäistäminen yhdessä EU+-maiden ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa.

Vuoden 2016 aikana EASO laati kolme uutta COI-raporttia Afganistanista, yhden Eritreasta, yhden Somaliasta, yhden Pakistanista ja yhden Turkista sekä kuusi jokaisesta Länsi-Balkanin maasta: Albania, Bosnia ja Hertsegovina, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Kosovo, Montenegro ja Serbia. Lisäksi käynnistettiin kaksi Afganistania ja Somaliaa koskevaa kyselyä. Myönteistä palautetta saatiin eri käyttäjäryhmiltä, kuten COI-asiantuntijoiden verkostoilta, strategiselta COI-verkoston, tapauksia käsitteleviltä työntekijöiltä ja tuomioistuinten jäseniltä.

Säännöllisten COI-raporttien lisäksi COI-tukea annettiin EASOn asiantuntijoille Kreikan hotspot-alueilla tutkittavaksi otettamismenettelyn yhteydessä.

Alkuperämaata koskevista tiedoista (COI) laaditut raportit eri kielillä

Käyttäen EASOn COI-verkostolähestymistapaa ja yhteistyössä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa EASO keräsi ja käsitteli olennaisia alkuperämaata koskevia tietoja ja kokosi kansioita, jotka on jäsenelty useiden alkuperän tarkistamisen kannalta merkityksellisten aiheiden mukaan. Syyriaa ja Eritreaa koskevat alkuperän tarkistustyökalut otettiin käyttöön touko- ja elokuussa 2016. Alkuperän tarkistustyökaluja jaetaan ainoastaan COI-tutkijoille ja turvapaikkapäätöksiä tekeville henkilöille.

Tiettyjä alkuperämaita koskevien EASOn erikoistuneiden käytännön yhteistyöverkostojen lukumäärä nousi kymmeneen, kun uusiin Länsi-Afrikkaa koskeva perustettiin marraskuussa 2016. Jäsenten ja varajäsenten määrät maakohtaisissa verkostoissa ovat seuraavat: Syyria - 34, Somalia - 21, Pakistan - 21, Irak - 29, Iran - 13, Venäjä - 20, Afganistan - 24, Eritrea - 23, Ukraina - 21 ja Länsi-Afrikka - 19. Verkostolähestymistapaa koskeva kysely käynnistettiin, ja strategiselta verkostolta ja maakohtaisilta verkostoilta saatu palaute analysoitiin. Yleinen palaute oli erittäin myönteistä, etenkin verkostojen tiedonvaihtoon ja tiedon luomiseen liittyvän lisäarvon osalta. Koska useiden verkostojen aktiivisuusaste on melko alhainen, EASO aikoo tarkastella viraston kannalta ensisijaisten verkostojen uudelleenaktivointia.

EASO järjesti kaksi strategisen COI-verkoston kokousta huhti- ja lokakuussa 2016. Tämän verkoston jäsenten antamaa strategista palautetta hyödynnetään EASOn COI-työsuunnitelman kehittämisessä. Jäsenet antavat EASOn käyttöön henkilöresursseja tukeakseen sitä COI-tavoitteiden saavuttamisessa.

Tietyistä aiheista ja tietyistä alkuperämaista järjestettiin kuusi käytännön yhteistyötä käsittelevää kokousta: työpaja Syyriasta ja poissulkemisesta, Irakia käsittelevä verkostoseminaari, Eritrea-seminaari, COI-kokous ja naisten sukuelinten silpomista käsittelevä kokous sekä Länsi-Afrikkaa koskevan verkoston käynnistyskokous. Vuonna 2016 järjestettiin verkkotutkimuksesta yksi COI-konferenssi, johon osallistui 52 henkilöä. Tuloksia suunnitellaan käytettävän EASOn COI-verkkotutkimuksen välineitä ja vinkkejä käsittelevien käytännön ohjeiden ”Tools and tips for online COI research” päivityksessä. Näitä käytännön yhteistyötä käsitteleviä kokouksia tukevat ulkopuoliset asiantuntijat, joita kutsutaan jakamaan tietämystään ja asiantuntemustaan.

Vastauksena neuvoston 21. huhtikuuta 2016 turvapaikkapäätöskäytännöistä antamille päätelmille, joissa kehoitettiin EASOa luomaan johtavan tason politiikkaverkosto ja käynnistämään Afganistaniin keskittyvä, lähentymistä koskeva pilottihanke, perustettiin kesäkuussa 2016 Afganistania koskeva maaohjeverkosto. Verkosto tapasi toisen kerran syyskuussa. Näiden kokousten lisäksi Afganistania koskevia maaohjeasiakirjoja laativan työryhmän kokoukset pidettiin syys-, loka- ja joulukuussa.

Parannettu COI-verkkoportaali otettiin käyttöön. Siellä pääsee tutustumaan alkuperämaata koskeviin EU:n tietoihin kansallisten COI-tietokantojen linkkien kautta. EASOn kokoussivut otettiin käyttöön, ja niitä käytettiin COI-kokouksissa. Maakohtaiset sivut otetaan käyttöön tulevaisuuden iteroinneissa. Kansallisten COI-portaalien ylläpitäjien verkostokokous pidettiin maaliskuussa 2016.

COI-kyselyitä saatiin vuonna 2016 kahdeksan, ja kaikkiin vastattiin. Säännönmukaisten kyselyjen lisäksi Kreikan hotspot-alueilla toimivia EASOn asiantuntijoita varten otettiin käyttöön Turkiaa koskeva COI-pikakyselyjärjestelmä EU:n ja Turkin julkilausuman yhteydessä. Tässä *ad hoc* -kyselyjärjestelmässä tehtiin neljä kyselyä.

MedCOI-hankkeen (alkuperämaata koskevat lääkinnälliset tiedot) siirtämiseksi EASOon käynnistettiin alustavat valmistelutyöt. Toteutettavuustutkimus esiteltiin tammikuussa 2016, minkä jälkeen keskusteltiin siirron hankintavaihtoehtoista. EASO käynnistää parhaillaan siirtosuunnitelman kehittämistä.

4.3.4 Yhteistyö tuomioistuinten jäsenten kanssa

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016

2 ammatillisen kehittämisen välinettä otettu käyttöön, 2:n kehittäminen aloitettu

5 ammatillisen kehittämisen tapahtumaa järjestetty, yhteensä 81 osallistujaa

1 konferenssi kreikkalaisille tuomareille, 120 osallistujaa

1 kansallisten oikeusalan koulutuslaitosten kokous, 17 osallistujaa

Koko vuoden 2016 ajan EASO jatkoi yhteistyötään EU+-maiden tuomioistuinten kanssa yleisinä tavoitteinaan edistää Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän johdonmukaista täytäntönpäytäntöä sekä käytännön yhteistyötä EU+-maiden välillä turvapaikka-asioissa. EASOn käytännön yhteistyöhön liittyvää toimintaa toteutettiin laaditun kehyksen mukaisesti tuomioistuinten riippumattomuutta täysin kunnioittaen.

Käyttöön otettuja ammatillisen kehittämisen välineitä olivat muun muassa seuraavat:

- ”Poissulkeminen: Aseman määrittelyä koskevan direktiivin (2011/95/EU) 12 ja 17 artikla – oikeudellinen analyysi”: väline on tarkoitettu tuomioistuimille, jotka käsittelevät kansainväliseen suojeluun liittyviä tapauksia, direktiivin sisältämiin poissulkemisperusteisiin liittyvien suojelukysymysten ymmärtämisen parantamiseksi ja niiden käsittelyn ohjaamiseksi.
- ”Johdanto Euroopan yhteiseen turvapaikkajärjestelmään – oikeudellinen analyysi”: tämä väline on

tarkoitettu tuomioistuimille, jotka käsittelevät kansainväliseen suojeluun liittyviä tapauksia, Euroopan yhteiseen turvapaikkajärjestelmään liittyvien peruskäsitteiden ja -kysymysten ymmärtämisen parantamiseksi ja niiden käsittelyn ohjaamiseksi.

Muita ammatillisen kehittämisen välineitä, joiden kehittäminen on aloitettu:

- ”Kansainvälisen suojelun päättäminen – oikeudellinen analyysi” ja ”Kansainvälisen suojelun päättäminen – oikeusalan kouluttajan ohjeasiakirja”: nämä odottavat viimeistelyä tuomioistuinverkoston kuulemisen jälkeen, ja ne on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2017 alkupuolella.
- ”Aseman määrittäminen kansainvälistä suojelua varten – oikeudellinen analyysi” ja ”Aseman määrittäminen kansainvälistä suojelua varten – oikeusalan kouluttajan ohjeasiakirja”: nämä on saatu päätökseen ja odottavat julkaisua.
- ”Näytön ja uskottavuuden arviointi – oikeudellinen analyysi”: neljäs luonnos on saatu valmiiksi ja lähetetty lausuntokierrokselle; se on tarkoitus saada valmiiksi helmikuussa 2017.
- ”Menettelyyn pääseminen ja *palauttamiskielto* – oikeudellinen analyysi”: tämä on alustava luonnos, ja asiakirja on tarkoitus saada valmiiksi lokakuussa 2017.
- ”Poissulkeminen: Aseman määrittelyä koskevan direktiivin (2011/95/EU) 12 ja 17 artikla – oikeusalan kouluttajan ohjeasiakirja”.
- ”Johdanto Euroopan yhteiseen turvapaikkajärjestelmään – oikeusalan kouluttajan ohjeasiakirja”.

Vuoden 2016 aikana EASO järjesti viisi ammatillisen kehittämisen kurssia:

- Maaliskuussa 2016 järjestetty työpaja oikeusalan kouluttajille oikeudellisen analyysin soveltamisesta 15 artiklan c kohtaan. Tapaamisen kuvailtiin vaikuttaneen osallistujien ammatilliseen rooliin oikeusalan kouluttajina, ja he voivat käyttää tietämystä tehtävien hoitamisessa ja kollegojen kouluttamisessa omissa jäsenvaltioissaan.
- Huhtikuussa 2016 bulgarialaisille oikeuslaitoksen jäsenille järjestetty opintokäynti, jonka aikana osallistujat saivat käsityksen toisessa jäsenvaltiossa täytäntöön pannuista menettelyistä. He hyötyivät erityisesti vuorovaikutuksesta vertaisryhmän jäsenten kanssa ja saivat lisätietoa tapausten hallinnoinnista, tuomarin tehtävistä ja puhuttelujen hallinnoinnista.
- Toukokuussa 2016 saksalaisille tuomareille järjestetty COI-työpaja, jossa keskityttiin heidän päivittäisessä työssään hyödylliseen tietoon alkuperämaata koskevien tietojen lähteestä. Osallistujat osallistuivat aktiivisesti COI-tutkimuksen ja lähdearviointien tekemiseen. Työpaja järjestettiin englanniksi käytettävissä olevien lähteiden laajuuden lisäämiseksi.

- Toukokuussa 2016 oikeusalan kouluttajille järjestetty pilottityöpaja oikeudellisen analyysin soveltamisesta poissulkemiseen. Työpajan kuvailtiin tarjonnan järjestelmällisen ja kattavan analyysin jokaisesta artiklasta ja ehdosta sekä asiaan liittyvästä oikeuskäytännöstä. Tapaustutkimuksissa esiteltiin oletettuja skenaarioita, ja osallistujilla oli tilaisuus vaihtaa oikeudellisia mielipiteitään ja kokemuksiaan.
- Heinäkuussa 2016 kyproslaisille tuomareille järjestetty työpaja, jossa otettiin esiin EU:n asiaan liittyvän lainsäädännön täytäntöönpanoon liittyviä käytännön kysymyksiä. Työpajassa tutkittiin, miten hallinto-oikeus oli tosiasiallisesti soveltanut kyseistä lainsäädäntöä.
- Lokakuussa 2016 järjestetty työpaja johdannosta Euroopan yhteiseen turvapaikkajärjestelmään. Työpaja sai parhaan mahdollisen arvion.

Kreikkalaisille hallinto-oikeuden tuomareille järjestettiin Kreikan hallinto-oikeuden tuomareiden liiton (AGAJ) hallituksen pyynnöstä lokakuussa 2016 konferenssi, johon osallistui 120 tuomaria. Se oli tarkoitettu kreikkalaisten tuomareiden valmiuksien kehittämiseksi. Lisäksi sen ajateltiin kertovan selvästi EASOn valmiuksista ja halukkuudesta tukea tätä sidosryhmää tilanteessa, jossa Kreikan turvapaikkajärjestelmään kohdistuu runsaasti paineita. Konferenssiohjelma sisälsi sekä puheita että esityksiä pienemmissä työryhmissä, joissa keskusteltiin konkreettisista tapauksista ja menetelmistä.

Kansallisten oikeusalan koulutuslaitosten kokous pidettiin lokakuussa 2016 tarkoituksena ymmärtää paremmin laitoksia jäsenvaltioissa ja tarkastella tarpeita ja mahdollista yhteistyötä tulevaisuudessa. Kokous tarjosi tilaisuuden tiedottaa EASOn toiminnasta, mutta sen haluttiin myös tarjoavan tilaisuuden turvapaikkaoikeuden alalla jäsenvaltioissa aktiivisten koulutuslaitosten väliseen vuoropuheluun ja toimivan foorumina, jolla voitiin keskustella mahdollisuuksista EASOn ja laitosten väliseen tulevaan yhteistyöhön.

4.3.5 Haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä koskevat EASOn toimet

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016

1 käytännön yhteistyön väline julkistettu, 1 kehitetty, 1 kehitteillä

Kolmas EASOn vuotuinen ihmiskauppaa käsittelevä konferenssi

Neljäs vuotuinen EASOn lapsia koskevia toimia käsittelevä konferenssi

3 haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin liittyviä aiheita koskevaa työryhmätapaamista

EASO tarjosi edelleen tukea ja kehitti käytännön yhteistyötä EU+-maiden ja muiden asiaankuuluvien asiantuntijoiden välillä haavoittuvassa asemassa oleviin hakijoihin liittyvissä asioissa.

”Käytännön ohjeita perheenjäsenten jäljittämiseen” koskeva käytännön yhteistyön väline julkistettiin vuonna 2016. Toinen väline, ”etujen arviointi sisäisten siirtojen yhteydessä”, kehitettiin valmiiksi, kun taas välineen ”iän arviointi ja lapsen etu” päivittäminen on vielä meillä.

Kolmas EASOn vuotuinen ihmiskauppaa ja kansainvälistä suojelua käsittelevä konferenssi pidettiin kesäkuussa 2016. Osallistujat kokoontuivat keskustelemaan ihmiskaupan uhrien tunnistamisesta ja suojelemisesta nykyisessä muuttoliikekriisissä.

Työpajoja neljännen vuotuisen EASOn lapsia koskevia toimia käsittelevän konferenssin aikana, 5.–6. joulukuuta 2016

Neljäs vuotuinen EASOn lapsia koskevia toimia käsittelevä konferenssi pidettiin joulukuussa 2016. Aihe oli lasten tilanne tämänhetkisen suuren muuttovirran yhteydessä.

Työryhmätapaamisia järjestettiin haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin liittyvistä aiheista. Kokous aiheesta ”Iän arviointi: uusia menetelmiä ja lähestymistapoja” pidettiin syyskuussa 2016. Työryhmä keskusteli iän arvioimisen eri menetelmistä, kuten sosiaalisesta arvioinnista, joka otetaan mukaan EASOn iän arviointia koskevan julkaisun päivitettyyn versioon. Syyskuussa pidettiin myös toinen kokous, jossa käsiteltiin lapsen edun toteutumista iän arviointiprosessissa. Ryhmässä keskusteltiin keskeisistä suojoitoimista ja huomioitavista seikoista varmistettaessa, että lapsen etu toteutuu iän arviointimenettelyissä. Kolmas tapaaminen koski ”kidutuksen ja psykologisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan muiden muotojen uhreiksi joutuneiden henkilöiden tunnistamista ja heitä koskevia erityisiä menettelytakeita”. Se pidettiin lokakuussa 2016 ja tarjosi jäsenvaltioille foorumin, jolla ne voivat vaihtaa erityisiä menettelytakeita koskevia ideoita ja parhaita käytäntöjä.

EASO osallistui oikeus- ja sisäasioiden yhteyspisteiden ihmiskauppaa käsitelleisiin tapaamisiin, jotka järjesti maaliskuu-, kesä-, syys- ja marraskuussa EU:n ihmiskaupan torjunnan koordinaattori.

4.3.6 Dublin-verkosto

EU:n jäsenvaltiot ovat vastuussa Dublin-järjestelmän soveltamisesta ja erityisesti riittävien varojen osoittamisesta Dublin-siirtojen lukumäärän lisäämiseksi ja siirtoihin liittyvien viivytysten vähentämiseksi. Jäsenvaltioiden on myös sovellettava johdonmukaisesti perheenyhdistämiseen liittyviä oikeudellisia lausekkeitä ja hyödynnettävä laajemmin ja säännöllisemmin harkinnanvaraisia lausekkeitä, joiden nojalla jäsenvaltio voi päättää turvapaikkahakemuksen tutkimisesta ja lievittää siten ulkorajoilla sijaitseviin jäsenvaltioihin kohdistuvaa painetta.

Jäsenvaltioiden tukemiseksi Dublin-järjestelmän täysimääräisessä soveltamisessa perustettiin EASOn Dublin-yksikköjen verkosto Euroopan muuttoliikeagendan mukaisesti. Verkostoon osallistuu 30 EU+-maata, jotka ovat kaikki perustaneet kansallisen Dublin-yhteyspisteen.

Ohjausryhmän käynnistyskokouksessa helmikuussa 2016 hyväksyttiin verkoston tehtäväkuvaus ja malli määräaikaista päivitystä varten. Vuonna 2016 julkaistiin neljä määräaikaista päivitystä. Ne sisälsivät tilastotietoja ja määrällisiä tietoja, jotka perustuivat verkoston jäsenten ja Euroopan komission saamaan aineistoon.

Toinen ohjausryhmän kokous järjestettiin marraskuussa 2016. Tämän kokouksen aikana sovittiin vuoden 2017 työtehtävistä ja painopisteistä. Näihin kuuluvat yhden ohjausryhmän kokouksen järjestäminen, Dublin-Net-verkkoa⁷ koskeva aihekohtainen kokous ja välineen tai ohjeiden kehittäminen. Kokousten aikana vaihdettiin Dublin-järjestelmään liittyviä aiheita koskevia parhaita käytäntöjä.

Verkoston käytössä oleva Dublin-verkkoalusta otettiin käyttöön marraskuussa 2016, ja siihen osallistuu 25 jäsenvaltiota. Alustan kautta on ladattu ja vaihdettu yhteensä 32 asiakirjaa.

4.3.7 Vastaanotto

EASO kehittää edelleen sisäisiä valmiuksiaan tukea EU+-maiden asianmukaisten vastaanotto-olosuhteiden parantamiseen liittyviä toimia.

Maaliskuussa 2016 perustettiin vastaanottoviranomaisten EASO-verkosto Euroopan muuttoliikeagendan mukaisesti. Verkoston toiminta käynnistettiin vastaanotto-olosuhteita koskeneen EASOn laatumatriisikokouksen aikana. Uuden verkoston tehtäväkuvaus hyväksyttiin vuoden 2016 toisella neljänneksellä.

Vastaanottoa käsittelevien kansallisten yhteyspisteiden kokous järjestettiin lokakuussa 2016. Kokouksen aikana käyty keskustelut muodostavat

⁷ Turvapaikkahakemuksia käsittelevien kansallisten viranomaisten välinen turvallinen sähköinen tiedonsiirtokanavien verkko.

perustan vastaanottoviranomaisten EASO-verkoston vuosien 2017–2018 työsuunnitelman rakenteelle. Lisäksi varautumissuunnitelmia käsitellen työpajan aikana käydyt keskustelut otetaan huomioon kehitetyssä varautumissuunnitelmia koskevia ohjeita vuonna 2017.

Yhteistyössä vastaanottoviranomaisten eurooppalaisen foorumin (EPRA) kanssa järjestetty työpaja, joka koski ”vastaanottoviranomaisten roolia siirryttäessä vastaanotosta kotouttamiseen” pidettiin Brysselissä marraskuussa 2016. Työpajassa kerättyjä tietoja hyödynnetään raportissa, jossa kuvaillaan käytössä olevia toimintatapoja, käytäntöjä ja haasteita, jotka liittyvät siirtymiseen vastaanotosta kotouttamiseen EU+-maissa. Lisäksi kokouksessa saadut kokemukset auttavat määrittelemään EASOn tulevaa roolia kotouttamisen alalla.

EASOn ja EPRAn välillä allekirjoitettiin yhteisymmärryspöytäkirja lokakuussa 2016. Siihen liitettyssä toimintasuunnitelmassa määritetään kahden vuoden siirtymäkausi, jonka aikana toimia pannaan täytäntöön yhdessä. Yhteisymmärryspöytäkirjan mukaan EASOn ja EPRAn yhteinen arviointi toteutetaan vuoden 2017 lopulla siirtymäkauden aikana saavutetun edistyksen arvioimiseksi. Oletus on, että vuoden 2018 loppuun mennessä kaikki toiminta siirretään EPRAlta EASOn vastaanottoverkostolle.

4.3.8 Palauttaminen ja kotouttaminen

EASO kehittää ja tukee toiminnassaan turvapaikka- ja vastaanottomenettelyn yhteyttä turvapaikkahakemuksesta tehdyn päätöksen jälkeisiin menettelyihin eli palauttamiseen tai kotouttamiseen.

Palauttaminen ja kotouttaminen ovat olennainen osa hyvin toimivaa turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikkaa. Niiden tehoa parannetaan ottamalla ne hyvissä ajoin osaksi turvapaikka- ja vastaanottoa.

Vuonna 2016 EASO osallistui kahdeksaan Euroopan muuttoliikeverkoston palautuskysymysten asiantuntijaryhmän (EMN REG), Frontexin, eurooppalaisten uudelleenkotouttamisvälineiden verkoston ja yhteisen tukialoitteen kokoukseen.

EASO työskentelee parhaillaan sisäasioiden pääosaston, EMN REGin, Frontexin ja Eurostatin kanssa yhdenmukaistaakseen palauttamistietoja ja parantaakseen niiden laatua ja kattavuutta EU:ssa.

4.3.9 Muut pysyvän tuen välineet – EASOn luettelo saatavilla olevista kielistä

EASO auttaa yksittäisiä EU+-maita hankkimaan vaivattomasti tietoa kaikista muissa EU+-maissa saatavilla olevista kielistä saatavilla olevien kielten luettelon avulla.

Luetteloa ylläpidettiin ja seurattiin vuoden 2016 aikana. Neljä erityistä pyyntöä saatiin Slovakiasta ja Bulgariasta. Ne koskivat kirundin, mongolin, tamilin ja singalin kieliä, ja niihin vastattiin.

Lisäksi EASOn henkilöstö teki opintokäynnin Alankomaihin saatavilla olevien kielten luetteloon liittyvän toiminnan puitteissa.

4.3.10 Tuki kolmansille maille

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016

Länsi-Balkanin alueen maat ja Turkki:

3 alueellista toimea toteutettu liittymistä valmistelevalle tukivälineen (IPA) alueellisen ohjelman puitteissa

2 kansallista toimea toteutettu Serbiassa ja entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa liittymistä valmistelevalle tukivälineen (IPA) alueellisen ohjelman puitteissa

7 ulkoisen ulottuvuuden valmiuksien kehittämistoimea viety päätökseen

Eurooppalainen naapurisuuden ja kumppanuuden väline:

3 toimea toteutettu

3 toimea määritetty ja valmisteltavana jatkotoimia varten vuonna 2017

Ulkoisen ulottuvuuden verkosto:

3 kokousta ja työpajaa järjestetty

EASO tukee Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän ulkoista ulottuvuutta yhteisymmärryksessä Euroopan komission kanssa EU:n ulkosuhdepolitiikan puitteissa ja EASOn ulkoisen toiminnan strategian⁸ mukaisesti.

Vuoden 2016 aikana EASO tuki Länsi-Balkanin aluetta ja Turkia IPA II -ohjelman puitteissa: alueellinen tuki suojelunäkökohdat huomioon ottavalle muuttoliikkeen hallinnalle Länsi-Balkanin alueen maissa sekä Turkissa (alueellinen IPA II -ohjelma). Ensimmäinen kokous pidettiin Belgradissa 9.–10. maaliskuuta 2016. Frontex ja EASO allekirjoittivat yhteistyösopimuksen 5. elokuuta 2016. Lisäksi kaikkiin Länsi-Balkanin alueen maihin tehtiin huhti- ja heinäkuun 2016 välisenä aikana vierailuja, joiden tarkoituksena oli valmistella vuosina 2016–2018 toteutettavan kolmivuotisen alueellisen IPA-ohjelman täytäntöönpanoa. Kolme alueellista toimea toteutettiin, ja käynnistettiin kaksi kansallista toimea entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja Serbian tukemiseksi. Näitä täydennettiin laajemmilla ulkoisen ulottuvuuden toimilla, joita kuvaillaan seuraavassa.

⁸ <https://easo.europa.eu/wp-content/uploads/EASO-External-Action-Strategy.pdf>

Toimia, joilla täydennettiin valmiuksien kehittämistä Länsi-Balkanin alueen maissa:

- COI-seminaari Serbiassa yhteistyössä Ruotsin Serbian-maahanmuuttoviraston johtaman twinning-hankkeen kanssa
- Länsi-Balkanin alueen maiden osallistuminen kahteen EASOn koulutussuunnitelmaan kuuluvaan koulutustilaisuuteen Maltalla
- Länsi-Balkanin alueen maiden osallistuminen Wienissä touko- ja kesäkuussa 2016 järjestettyyn alueelliseen koulutukseen EASOn suojelun myöntämisperusteita ja poissulkemista koskevissa moduuleissa
- Serbiassa toteutettu turvapaikkaoikeuden vaikutustenarviointi
- Tarvearviointi entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian sisäministeriön turvapaikkaosastolle
- Länsi-Balkanin alueen maiden tuomareiden osallistuminen pakolaisoikeuden tuomareiden kansainvälisen järjestön (IARLJ) Euroopan osaston konferenssiin Oslolla toukokuussa 2016.

Länsi-Balkanin muuttoreittiä koskeneen kokouksen ja johtajien 25. lokakuuta 2015 pakolaisvirroista antaman julkilausuman jatkotoimena EASO on osa Länsi-Balkanin reitin verkostoa ja osallistui sitä koskeviin säännöllisiin videoneuvotteluihin.

EASO on myös keskustellut muuttoliike- ja sisäasioiden sekä Euroopan naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosastojen kanssa hankkeen toteuttamisesta Pohjois-Afrikan alueellisen kehityksen ja suojelun ohjelmien puitteissa, mukaan luettuna EASOn kattavampi toiminta tällä alueella. EASO kuuluu Pohjois-Afrikan alueellisen kehityksen ja suojelun ohjelmien ohjauskomiteaan ja osallistui vuoden 2016 kokoukseen.

Eurooppalaisen naapuruuden ja kumppanuuden väliin (ENPI) hanke, jossa tuettiin Tunisian, Marokon ja Jordanian kansallisia viranomaisia, päättyi 30. kesäkuuta 2016 ja saatettiin lopullisesti päätökseen 30. elokuuta 2016 mennessä. Avustussummasta käytettiin yhteensä 93 prosenttia. ENPI-hankkeen jatkotoimiksi määritetyt toimet toteutetaan vuonna 2017 asianosaisten kansallisten viranomaisten suostumuksen jälkeen ja mikäli EASO pystyy vastaamaan kyseisten maiden pyyntöihin. Valmiuksien kehittämistoimiin voivat kuulua hallinto-oikeuden tuomareiden seminaari Tunisiassa, Jordanialle tarkoitettu vastaanottoa koskeva seminaari (joka sisältää maan työmarkkinoille kotouttamista koskevia osia) ja Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää koskeva koulutus Marokossa.

EASO toteuttaa ulkoisen olottuvuuden toimia, koulutus ja valmiuksien kehittäminen mukaan luettuna, kohdennettujen naapureina olevien kolmansien maiden kanssa, maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevan

kokonaisvaltaisen lähestymistavan mukaisesti ja yhteisymmärryksessä Euroopan komission kanssa. Kyse on marraskuussa 2015 hyväksytyin Vallettan huippukokouksen yhteisen toimintasuunnitelman jatkotoimista. Tässä yhteydessä ja ENPI-hankkeen puitteissa EASO järjesti vuonna 2016 Tunisiassa Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää koskevan alueellisen koulutuksen. Sen osallistujat tulivat ENPI-kumppanimaiden lisäksi Libanonista ja Egyptistä. Vallettan huippukokouksen yhteisen toimintasuunnitelman seurauksena EU:n edustustot kolmansissa maissa ovat ilmaisseet kiinnostuksensa tehdä yhteistyötä EASOn kanssa.

Komission kesäkuussa 2016 antaman tiedonannon ”Euroopan muuttoliikeagendaan perustuva uusi kumppanuuskehys kolmansien maiden kanssa” pohjalta EASOa on kehoitettu lisäämään tukeaan keskeisten kolmansien maiden kanssa tehtäviin nk. ”sopimuksiin” perustuvalla EU:n lähestymistavalle. EASO on määrittänyt kehitettäviä toimia yhdessä komission kanssa.

EASO järjesti kolme käytännön yhteistyöhön liittyvää työpajaa EU+-maiden ulkoisen olottuvuuden verkoston kanssa EASOn ulkoiseen olottuvuuteen liittyvien toimien kehittämiseksi edelleen kolmansien maiden tuen osalta. Ulkoisen olottuvuuden verkoston ensimmäinen vuosikokous pidettiin toukokuussa 2016, ja kaksi ulkoisen olottuvuuden operatiivisen osaamisen työpajaa järjestettiin touko- ja joulukuussa 2016.

4.3.11 Uudelleensijoittaminen

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016

1 luonnos vakiotoimintamenettelyistä laadittu Turkin kanssa toteutettavaa vapaaehtoisen humanitaarisen maahanpääsyn järjestelmää varten

1 tukitoimenpide pantu täytäntöön

8 analyttistä raporttia laadittu

EASO koordinoi tietojenvaihtoa ja muita uudelleensijoittamiseen liittyviä EU+-maiden toimia yhteistyössä UNHCR:n ja IOM:n kanssa.

Vuonna 2016 EASOn tehtäväksi annettiin osallistuminen Ankarassa toimivan EU:n uudelleensijoittamistyöryhmän työhön. Työryhmän perustivat komission yksiköt EU:n ja Turkin julkilausuman jälkeen, ja sen tavoite on helpottaa uudelleensijoittamista Turkista. Aluksi EASO osallistui lähettämällä työryhmään työntekijöitään, ja lopulta se rekrytoi asiantuntijan nimenomaan tähän toimeen tukeakseen EU:n uudelleensijoittamistyöryhmää Ankarassa pysyvämmiin.

EASO on käynnistänyt uudelleensijoittamista koskevan tiedon säännöllisen keräämisen ja kehittänyt sitä edelleen. Maaliskuusta 2016 lähtien on laadittu kahdeksan analyttistä raporttia kuukausittaisen

uudelleensijoittamista koskevan tiedonkeruun pohjalta⁹. Nämä raportit on toimitettu EU+-maille, komissiolle ja UNHCR:lle. Syyskuusta lähtien EASO on tarkistanut uudelleensijoittamista koskevaa tiedonkeruutaan. Järjestelmään kuuluu uusi uudelleensijoittamiskehys ja yksi yhdestä -mekanismiin perustuva jaottelu.

Vuoden 2016 aikana EASO osallistui uudelleensijoittamista koskevan käytännön yhteistyön kokouksiin. Helmikuussa EASO osallistui vuotuisen uudelleensijoittamista käsittelevän kolmikantakokouksen (ATCR) työryhmän tapaamiseen ja kesäkuussa pidettyyn ATCR:n yleiskokoukseen. Ruotsi järjesti lokakuussa uudelleensijoittamista koskevan EU-FRANK-hankkeen käynnistyskokouksen; EASOn henkilöstöä osallistui paneeliin. Joulukuussa EASO osallistui Syyrian ydinryhmää koskevaan kokoukseen.

Vuonna 2016 EASO toteutti tukitoimen Bulgarian kanssa EASOn erityistuen suunnitelman puitteissa. Bulgaria osallistui ATCR:n työryhmän tapaamiseen ja Alankomaihin tehtyyn opintokäyntiin. Vuonna 2017 harkitaan uudelleensijoittamisen lisätukea Bulgarialle.

4.4 EASOn monialainen toiminta

4.4.1 EASOn yhteistyöverkosto

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
17 EASO-kyselyä saatu, 16 raporttia laadittu
2 yhteyskomitean kokousta
2 monialaista tuotetta kehitetty tai päivitetty

EASO hallinnoi kyselyjärjestelmää Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa koskeviin toimintatapoihin ja käytäntöihin liittyviin kyselyihin vastaamiseksi. Kyselyjen keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2016 oli 20 työpäivää kyselyn vastaanottamisesta. Jäsenvaltioiden vastausaste vaihteli 8 ja 23 vastaajan välillä, riippuen kyselyn aiheesta.

Yhteyskomitean kokoukset järjestetään yhdessä komission kanssa. Yksi tällainen Dublin-järjestelmää käsitellyt kokous järjestettiin peräkkäin EASOn Dublin-verkoston ohjauskomitean tapaamisen kanssa (kuten kohdassa 4.3.6 todettiin). EASO osallistui myös muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston järjestämään lapsia käsitelleeseen yhteyskomitean erityiskokoukseen vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä.

EASO teki yhteistyötä sidosryhmiensä kanssa kehittääkseen tuotteita, joita voidaan soveltaa monialaisesti. Oikeus- ja sisäasioiden verkoston tulostaulu kehitettiin perusoikeusviraston toimiessa puheenjohtajana ja

kaikkien OSA-virastojen, EASO mukaan lukien, toimitaessa siihen materiaalia. Tulostaulu sisältää yleiskatsauksen näiden virastojen kahdenvälisen ja monenvälisen yhteistyön alueisiin. Toinen tuote on turvapaikkamenettelyyn pääsemiseen liittyvä käytännön väline, jonka kehittivät jäsenvaltioiden asiantuntijat ja jonka valmistusta tukivat EASO ja Frontex tiiviissä yhteistyössä perusoikeusviraston ja UNHCR:n kanssa.

4.4.2 Viestintä ja suhteet sidosryhmiin

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
Uusi EASOn verkkosivusto otettu käyttöön, kävijämäärä kasvanut 638 094:ään
352 prosentin kasvu Twitter-seuraajien määrässä, 188 postausta
142 prosentin kasvu EASOn Facebook-sivun seuraajien määrässä, 204 postausta
3 727 seuraajaa EASOn sisäisiin siirtoihin keskittyvällä Facebook-sivulla, 51 postausta
10 numeroa EASOn uutiskirjettä
32 lehdistötiedotetta julkaistu
Yli 300 lehdistöhaastattelua
1 200 tietopyyntöä ja vastausta
42 EASOn julkaisua

EASO tiedottaa viraston roolista, arvoista, toiminnasta ja työstä ja tekee sitä tunnetuksi EASOn viestintästrategian mukaisesti. EASO keskittyy tehtävänsä mukaisesti helpottamaan, koordinoimaan ja lujittamaan EU+-maiden käytännön yhteistyötä erilaisissa turvapaikka-asioihin liittyvissä näkökohdissa.

Koko vuoden 2016 ajan EASO piti yllä suhteita sidosryhmiinsä, ensisijaisesti tapaamisissa, jotka tarjoavat tilaisuuksia käydä vuoropuhelua, tiedottaa EASOn toiminnasta ja vastaanottaa palautetta.

Tapaamisia UNHCR:n kanssa järjestettiin kahden viikon välein kentällä ja säännöllisesti EASOn päätoimipaikassa Maltalla. Näissä tapaamisissa keskusteltiin menestyksekkäästi jo tehtävästä yhteistyöstä ja yhteistyön laajentamisesta uusille alueille. Sovittuja toiminta-aloja tarkistettiin, ja johdon kuulemisessa keskusteltiin seuraavista toimista ja tehtiin niistä yhteenvedoja. UNHCR:n kanssa allekirjoitettiin yhteistyösopimus turvapaikkajärjestelmien laatuoloitetta Itä-Euroopassa ja Etelä-Kaukasiassa koskevaa hanketta varten. Kyseessä on kaksivuotinen EU:n rahoittama hanke, jonka UNHCR toteuttaa ja jossa keskitytään turvapaikkamenettelyjen ja pakolaisten suojelun parantamiseen Armeniassa, Azerbaidžanissa, Valko-Venäjällä, Georgiassa, Moldovassa ja Ukrainassa. EASO suostui myös UNHCR:n sosiaalisen median seurantatoiminnan siirtämiseen EASOLle.

⁹ Ensimmäinen analyttinen raportti kattaa tiedot tammi- ja helmikuulta 2016.

EASO osallistui OSA-virastojen verkoston tapaamisiin. Laajemmin EU:n tasolla EASO osallistui EU:n virastojen verkostokokouksiin ja EU:n virastojen foorumiin Euroopan parlamentissa. Yhteydet muihin EU:n virastoihin, etenkin OSA-virastoihin, johtivat hyvien työskentelysuhteiden, tiiviimmän yhteistyön ja paremman yhteisvaikutuksen kehittämiseen virastojen välillä. Ne osoittautuivat hyödyllisiksi myös tiedon ja parhaiden käytäntöjen vaihdon sekä tulevien yhteistyöalueiden tunnistamisen kannalta.

EASO osallistui EU:n diplomaattiyhteisöjen kanssa järjestettyihin tapaamisiin. Kahdenvälisiä tapaamisia ja lounaan yhteydessä pidettyjä tiedotustilaisuuksia järjestettiin useita muun muassa Tšekin, Saksan, Espanjan, Puolan ja Alankomaiden edustajien kanssa. Lounaan yhteydessä pidettyjä tiedotustilaisuuksia järjestettiin myös suurlähettiläiden ja jäsenvaltioiden pysyvien edustajien kanssa.

EASO otti uuden verkkosivustonsa käyttöön 19. toukokuuta 2016. Se sisältää käyttäjäystävällisyyttä parantavia ominaisuuksia, kuten pikanäppäimiä, dynaamisen bannerin ja miellyttävämmän ulkoasun. Uuden verkkosivun mainostaminen sosiaalisessa mediassa ja EASOn julkaisuissa on kasvattanut kävijämäärää 50 prosenttia. Myös EASOn näkyvyys sosiaalisessa mediassa, muun muassa Twitterissä ja Facebookissa, on lisääntynyt huomattavasti.

Avoimuuden lisäämiseksi EASOn hallintoneuvosto päätti syyskuussa 2016, että hallintoneuvoston jäsenten ja edustajien nimet, heidän sidonnaisuuksiaan koskevat ilmoitukset ja EASOn eturistiriitojen ennaltaehkäisyä ja hallintaa koskevat toimintaperiaatteet julkaistaisiin EASOn verkkosivustolla. Uusi ominaisuus verkkosivustolla on EASOn verkkosivustoon liitetyn asiakirjarekisterin kehittäminen. Asiakirjarekisteri on tällä hetkellä pilottivaiheessa, ja sitä päivitetään sisällönhallintajärjestelmässä asiakirjoilla ja metatageilla. Rekisteri otetaan käyttöön todennäköisesti vuoden 2017 alussa. Tällä välin EASOn verkkosivustolle on ladattu yli 40 valikoitua artikkelia.

EASO lisäsi näkyvyyttään ja paransi julkista profiiliaan osallistumalla avointen ovien päiviin ja tiedotuspäiviin komissiossa ja jäsenvaltioissa. Lisäksi EASO järjesti valokuvanäyttelyn Euroopan parlamentissa. Tiedotuspäivä, jolla juhlistettiin EASOn ensimmäisiä viittä vuotta EU:n virastona, järjestettiin 20. kesäkuuta 2016. Tapahtuma oli strateginen tilaisuus tehdä tunnetuksi EASOn toimintaa EU:n sisäisten siirtojen ohjelmassa. EASOn työhön ja sisäisiin siirtoihin liittyvää olennaista materiaalia toimitettiin jäsenvaltioihin. Vastaavasti 22 jäsenvaltiota organisoivat tiedotuspäivänä omat tietopisteensä, ja EASOn henkilöstö piti esityksiä asiaan liittyvistä aiheista.

EASOn viestintätoiminnassa keskityttiin vuonna 2016 sisäisiin siirtoihin. EASO tuotti sisäisiä siirtoja koskevan viestintäpaketin ja joukon tiedotustyökaluja. Näihin kuuluivat seuraavat: yleinen tiedotuslehtinen 17:llä EU-kielellä ja muulla kielellä, räätälöidyt sisäisiä siirtoja Italiassa ja Kreikassa koskevat tiedotuslehtiset, jotka julkaistiin italiaksi/kreikaksi, englanniksi ja neljällä EU:n ulkopuolisten maiden kielellä, julisteet englanniksi ja EU:n ulkopuolisen maan kielillä, siirtoihin liittyviä tavaroita hotspot-alueita varten, kolme videota, joissa näytettiin siirtoihin liittyviä menestystarinoita, sekä mobiilisovellus. Lisäksi EASO tuotti erillisen sisäisiä siirtoja käsittelevän verkkosivuston arabiaksi (24 prosenttia käynneistä), verkkosivuston valikkoon lisätyn linkin siirtoja koskevaan interaktiiviseen karttaan ensimmäisen vuosipäivän kunniaksi (1 650 käyntiä julkaisupäivänä) ja sisäisiin siirtoihin keskittyvän Facebook-sivun (3 621 tykkäystä). Kesä- ja heinäkuussa 2016 EASO osallistui UNHCR:n kanssa ennakkorekisteröintikampanjaan Kreikassa ja tuotti tapahtumaa varten tiedotustyökaluja.

EASOn näkyvyys lehdistössä lisääntyi merkittävästi vuoden 2016 aikana, mikä johtui viraston selkeästä läsnäolosta hotspot-alueilla. EASO järjesti Brysselissä 8. heinäkuuta 2016 tiedotustilaisuuden turvapaikka-asioiden alalla työskenteleville toimittajille. Siihen osallistui 19 rekisteröityä toimittajaa ja 92 yksityishenkilöä. Toinen tiedotus- ja verkostoitumistapaaminen

Tiedotuspäivä Latviassa

järjestettiin EASOn viestinnän tehostajille. Tapaamiseen osallistui 20 henkilöä, ja sen tuloksia käytetään viestintätuotteiden parantamisessa.

4.4.3 Neuvoa-antava foorumi

EASOn tärkeimmät tulokset vuonna 2016
4 kuulemista EASOn asiakirjoista kaikkien rekisteröityjen kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa, 30 lausuntoa saatu
25 kansalaisyhteiskunnan järjestön kyselyyn vastattu
201 osallistujaa neuvoa-antavan foorumin kuudennessa täysistunnossa Ateenassa
43 osallistujaa kahdessa Sisiliassa järjestetyssä sisäisiä siirtoja/hotspot-alueita koskeneessa aihekohtaisessa kokouksessa
59 osallistujaa Lissabonissa järjestetyssä sisäisiä siirtoja/hotspot-alueita koskeneessa aihekohtaisessa kokouksessa

Neuvoa-antava foorumi perustettiin EASO-asetuksen 51 artiklan nojalla mekanismiksi, jonka avulla vaihdetaan tietoa ja yhdistetään tietämystä asianosaisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja turvapaikkapolitiikan alalla toimivien toimivaltaisten elinten kanssa. EASO kävi edelleen vuoropuhelua asianosaisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa jakaakseen asiantuntemusta ja kokemuksia, kuullakseen niitä olennaisista EASO-asiakirjoista ja lisätäkseen yhteisvaikutusta koordinoimalla toimintaa kansalaisyhteiskunnan kanssa.

Vuonna 2016 EASOn suhde kansalaisyhteiskuntaan vahvistui, ja neuvoa-antavan foorumin jäsenmäärä kasvoi

88 järjestöön. Foorumin kuudes vuotuinen täysistunto pidettiin Ateenassa 28.–29. marraskuuta 2016. Siihen osallistui edustajia 35 EU+-maasta ja EU:n ulkopuolisesta maasta, ja nämä ilmaisivat olleensa tapahtumaan erittäin tyytyväisiä.

Vuotuisessa tapaamisessa keskityttiin merkittävimpiin kehityskulkuihin, jotka vaikuttivat Euroopan turvapaikkatilanteeseen vuonna 2016, kuten Euroopan sisäisiä siirtoja koskevan ohjelman käynnistämiseen, hotspot-lähestymistapaan ja erilaisiin keskusteltavina oleviin lain-säädäntöehdotuksiin. Tapaaminen toteutettiin täysin osallistavalla periaatteella, ja keskusteluissa keskityttiin kolmeen aihealueeseen: ”sisäiset siirrot ja hotspot-lähestymistavan analysointi”, ”tieto, analyysi ja viestintä moniäänisessä kontekstissa” sekä ”haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tarpeisiin vastaaminen suurten muuttovirtojen yhteydessä – tunnistaminen, oikeaan paikkaan ohjaaminen, vastaanotto ja kotouttaminen”. Parhailaan laaditaan raporttia toteutettavista menetelystä ja toimista.

Neuvoa-antava foorumin täysistunnon lisäksi sisäisiä siirtoja ja hotspot-alueita koskevat aihekohtaiset kokoukset järjestettiin Sisiliassa, Italiassa, maaliskuussa 2016 sekä Lissabonissa, Portugalissa, syyskuussa 2016. Osallistujat pitivät tällaisten tapaamisten järjestämistä järkevänä ja ilmaisivat olleensa niihin erittäin tyytyväisiä.

EASO kuuli kansalaisjärjestöjä ja otti niitä mukaan toimintaansa monilla aloilla. Käynnistämällä neljä avointa kuulemista se kannusti kansalaisyhteiskuntaa kommentoimaan vuoden 2017 työohjelmaluonnosta, turvapaikkatilannetta EU:ssa koskevaa vuosikertomusta 2015, vastaanotto-ohjeita sekä oikeudellista analyysia, joka koski aseman määrittämistä kansainvälistä suojelua varten. Yhteensä saatiin 30 lausuntoa.

Neuvoa-antavan foorumin ohjelmakaavio

Kansalaisjärjestöjen kanssa järjestettiin kohdennettuja kuulemisia, asiantuntijatapaamisia ja käytännön yhteistyötä koskevia työpajoja. Näitä olivat seuraavat:

- Kansalaisjärjestöjen säännöllinen osallistuminen EASOn aihekohtaisiin kokouksiin (esimerkiksi COI ja ihmiskauppa)
- Neuvoa-antavan foorumin kahdeksan jäsenen osallistuminen EASOn konferenssiin, jossa käsiteltiin turvapaikkaan liittyvää muuttoliikettä EU:ssa ja maailmanlaajuisesti koskevaa tutkimusta
- Turvapaikka- ja muuttoliikeasioiden eurooppalaisen kansalaisjärjestöfoorumin kanssa järjestetty videokonferenssi vastaavuusprosessista
- 11 kansalaisyhteiskunnan edustajan osallistuminen muuttoliikettä koskevaa massadataa ja varhaisvaroituksia käsitelleeseen EASOn työpajaan, joka järjestettiin Brysselissä joulukuussa 2016
- 10 kansalaisyhteiskunnan edustajan osallistuminen verkkotutkimusta käsitelleeseen COI-konferenssiin, joka pidettiin Maltalla marraskuussa 2016
- Kolme 29. marraskuuta 2016 Ateenassa peräkkäin järjestettyä, laatua ja koulutusta (viiteryhmän tapaminen), ulkoista ulottuvuutta ja alkuperämaatietoja käsitellyttä asiantuntijatapaamista kansalaisyhteiskunnan kanssa.

EASO ylläpiti vuoropuhelua kansalaisjärjestöjen kanssa toimittamalla tarvittavat tiedot kyselyihin vastattaessa. Vuonna 2016 kyselyjä tehtiin noin 25.

EASO antoi panoksensa muiden OSA-virastojen neuvoa-antavien foorumien toimintaan osallistumalla kolmeen Frontexin neuvoa-antavan foorumin tapaamiseen ja yhteen perusoikeusviraston perusoikeusfoorumiin sekä kommentoimalla säännöllisesti kuulemisprosessissa tuotettuja asiakirjoja.

EASO osallistui kansalaisyhteiskunnan verkostoihin turvapaikka-alalla sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla, määritti EASOn kannalta olennaista kehitystä ja antoi tarvittaessa lausuntoja. EASO oli läsnä kahdessa komission järjestämässä italialaisten kansalaisjärjestöjen tapaamisessa ja antoi panoksensa toimittamalla tietoa hankkeeseen, joka koski kansalaisjärjestöjen osallistumisen ja valmiuksien vahvistamista EU:n hotspot-alueiden kehityskulkujen yhteydessä. EASO osallistui myös *Terre D'Asile colloque* -tapahtumaan Ranskassa, Euroopan neuvoston järjestämään Lissabonin foorumiin, Vision Europe -huippukokoukseen ja muuttoliikettä käsitelleeseen kansalaisyhteiskunnan mediaseminaariin.

Liitteet

A.I. EASOn organisaatorakenne

Koska EASOille annettiin huomattavasti enemmän tehtäviä vuoden 2016 alkupuolella, virastolla oli vaikeuksia saada toimintakapasiteettinsa riittämään, erityisesti kenttäoperaatioissa etulinjan jäsenvaltioissa. Tämän vuoksi viraston resursseja lisättiin useaan otteeseen, sekä määrärahojen että henkilöstön osalta.

Näiden resurssien käyttämiseksi ja hallinnoimiseksi tehokkaasti oli välttämätöntä yksinkertaistaa sisäistä organisaatorakennetta ottaen huomioon uudet lisätehtävät, jotka virastolle annettiin asetusehdotuksessa. Hallintoneuvosto hyväksyi pääjohtajan ehdottaman viraston uuden organisaatorakenteen 12. toukokuuta 2016.

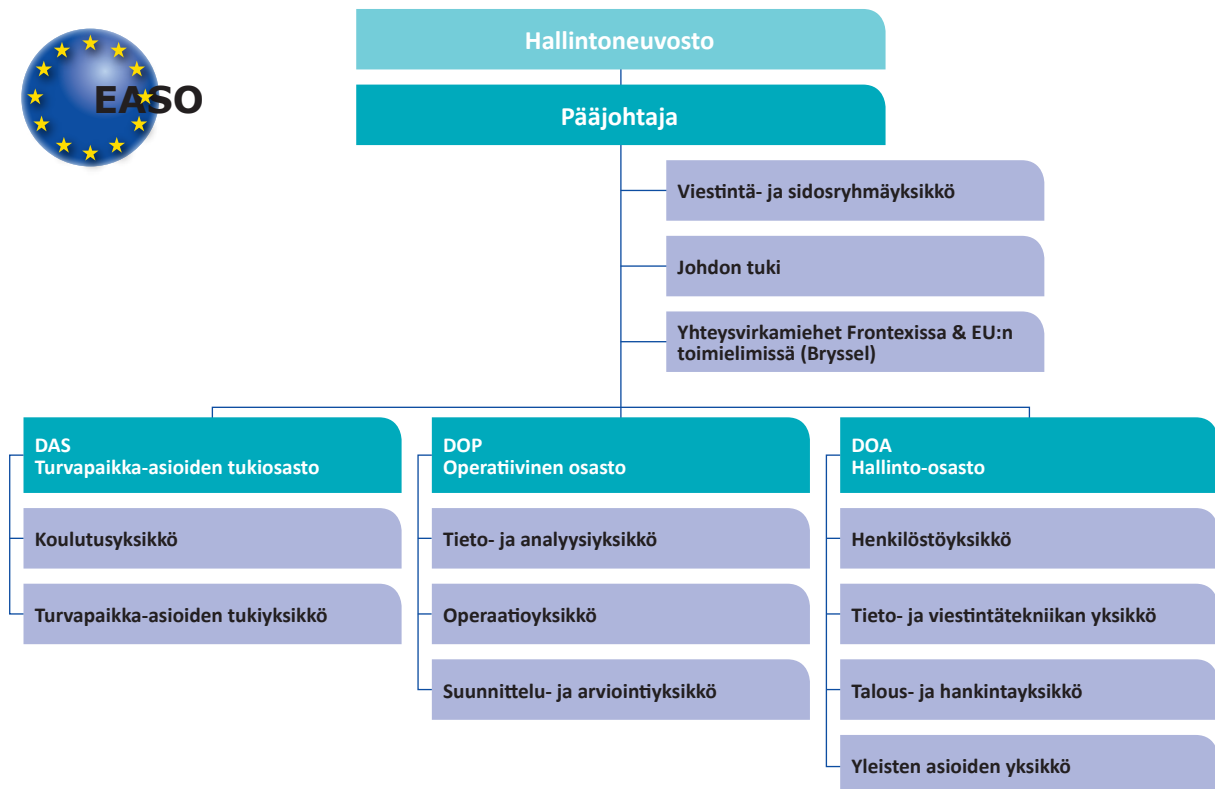
Pääjohtajaa, joka hoitaa EASO-asetuksen 31 artiklassa vahvistettuja velvollisuuksiaan, tukevat johdon tukitoimisto, EU:n toimielinten ja Frontexin yhteyshenkilöt sekä viestintä- ja sidosryhmäyksikkö.

Turvapaikka-asioiden tukiosasto edistää Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa tukemalla EU+-maita parantaakseen niiden valmiuksia panna täytäntöön Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää. Tuki muodostuu yhteisestä koulutuksesta, koordinoitusta käytännön yhteistyöstä ja operatiivisten standardien ja ohjeiden kehittämisestä ja seuraamisesta.

Operatiivinen osasto kehittää kattavaa lähestymistapaa EASOn toiminnalle operaatioiden alalla ja panee sitä täytäntöön. Se yhdistää tilannetiedot ja alkuperämaata koskevat tiedot sekä tiedustelutiedon, operatiivisen suunnittelun sekä EU:n sisäisen ja sen ulkopuolisen operatiivisen tuen yhteen koordinoituun kehukseen. Operaatioita tuetaan operatiivisilla ohjeistuksilla ja välineillä ja jatkuvalla seuranta- ja arviointimekanismeilla parhaiden mahdollisten tulosten takaamiseksi.

Hallinto-osasto tarjoaa tukijärjestelmät ja -palvelut työn ydinalueille.

Kaavio A.1: EASOn organisaatiokaavio

A.II. EASOn talousarvio vuonna 2016

Taulukko A.1: Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen talousarviossa rahoituslähteen mukaan

Maksusitoumusmäärärahat				
Osasto	Rahoitus- lähde	Talousarvio (€)	Toteutettu (€)	Suhdeluku (%)
Osasto 1 – Henkilöstömenot	C1	8 647 858,00	8 615 142,99	99,62
	C5	481,02	481,02	100,00
	C8	188 312,52	121 722,59	64,64
	R0	280 000,00	63 779,06	22,78
Osasto 1 yhteensä		9 116 651,54	8 801 125,66	96,54
Osasto 2 – Infrastruktuuri- ja toimintamenot	C1	5 689 080,94	5 594 489,17	98,34
	C2	425 000,00	220 142,68	51,80
	C5	30 196,45	30 196,45	100,00
	C8	1 076 583,31	1 005 853,59	93,43
	R0	309 761,47	108 630,11	35,07
Osasto 2 yhteensä		7 530 622,17	6 959 312,00	92,41
Osasto 3 – Operatiiviset menot	C1	27 419 978,28	27 184 481,70	99,14
	C4	2 820,00	–	–
	C8	3 765 185,20	3 602 358,58	95,68
	R0	2 933 866,12	1 924 923,92	65,61
Osasto 3 yhteensä		34 121 849,60	32 711 764,20	95,87
Osasto 4 – Muut ulkoiset hankkeet	C1	1 682,78	1 682,78	100,00
	R0	20 744 493,62	9 196 178,64	44,33
Osasto 4 yhteensä		20 746 176,40	9 197 861,42	44,34
Maksusitoumusmäärärahat yhteensä		71 515 299,71	57 670 063,28	80,64

Taulukko A.2 Maksumäärärahojen toteutuminen talousarviossa rahoituslähteen mukaan

Maksumäärärahat				
Osasto	Rahoitus- lähde	Talousarvio (€)	Käytetty (€)	Suhdeluku (%)
Osasto 1 – Henkilöstömenot	C1	8 647 858,00	8 177 934,59	94,57
	C5	481,02	481,02	100,00
	C8	188 312,52	121 722,59	64,64
	R0	280 000,00	63 779,06	22,78
Osasto 1 yhteensä		9 116 651,54	8 363 917,26	91,74
Osasto 2 – Infrastruktuuri- ja toimintamenot	C1	5 689 080,94	3 139 865,22	55,19
	C2	425 000,00	220 142,68	51,80
	C5	30 196,45	–	–
	C8	1 076 583,31	1 005 853,59	93,43
	R0	309 761,47	67 491,26	21,79
Osasto 2 yhteensä		7 530 622,17	4 433 352,75	58,87
Osasto 3 – Operatiiviset menot	C1	15 124 978,28	14 089 512,49	93,15
	C4	2 820,00	2 820,00	100,00
	C8	0,00	–	0,00
	R0	2 933 866,12	1 588 402,96	54,14
Osasto 3 yhteensä		18 061 664,40	15 680 735,45	86,62
Osasto 4 – Muut ulkoiset hankkeet	C1	1 682,78	1 682,78	100,00
	R0	20 744 493,62	6 678 676,07	32,19
Osasto 4 yhteensä		20 746 176,40	6 680 358,85	32,20
Maksumäärärahat yhteensä		55 455 114,51	35 158 364,31	63,40

A.III. EASOn henkilöstö

EASOlla oli 31. joulukuuta 2016 136 nimitettyä ja aktiivista työntekijää, joista 86 oli väliaikaisia toimihenkilöitä (TA), 43 sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja 7 lähetettyjä kansallisia asiantuntijoita.

Taulukko A.3: EASOn henkilöstötaulukko 2016

Tehtäväryhmä ja palkkaluokka	Hyväksytty EU:n talousarviossa 2016		Lisätalousarvio 1/2016		Lisätalousarvio 2/2016		Lisätalousarvio 3/2016		Lisätalousarvio 4/2016		Henkilöstötaulukko vuoden 2016 lopussa ¹⁰	
	Virkamies	TA	Virkamies	TA	Virkamies	TA	Virkamies	TA	Virkamies	TA	Virkamies	TA
AD 16	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0
AD 15	–	1	–	0	–	0	–	0	–	0	–	1
AD 14	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0
AD 13	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0
AD 12	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	4 ¹¹
AD 11	–	1	–	0	–	0	–	0	–	0	–	1
AD 10	–	9	–	0	–	0	–	0	–	0	–	8 ¹²
AD 9	–	8	–	0	–	0	–	0	–	0	–	5
AD 8	–	10	–	0	–	0	–	0	–	0	–	10
AD 7	–	28	–	0	–	0	–	0	–	0	–	28
AD 6	–	5	–	0	–	0	–	0	–	0	–	5
AD 5	–	11	–	0	–	0	–	0	–	0	–	11
AD yhteensä	–	73	–	0	–	0	–	0	–	0	–	73
AST 11	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0
AST 10	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0
AST 9	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0
AST 8	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0
AST 7	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0
AST 6	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0
AST 5	–	0	–	0	–	0	–	0	–	0	–	2 ¹³
AST 4	–	6	–	0	–	0	–	0	–	0	–	6
AST 3	–	6	–	0	–	0	–	0	–	0	–	6
AST 2	–	2	–	0	–	0	–	0	–	0	–	2
AST 1	–	4	–	0	–	0	–	0	–	0	–	2
AST yhteensä	–	18	–	0	–	0	–	0	–	0	–	18
YHTEENSÄ	0	91	0	0	0	0	0	0	0	0	0	91

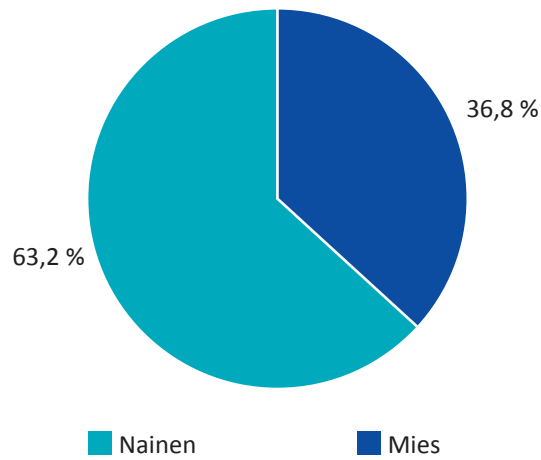
¹⁰ Henkilöstötaulukkoa ei muutettu talousarvioon tehdyillä tarkistuksilla; muutokset tehtiin vuoden 2016 aikana soveltamalla joustavuussääntöä.

¹¹ Sisältää neljän väliaikaisen toimihenkilön nostamisen palkkaluokasta AD 10 palkkaluokkaan AD 12.

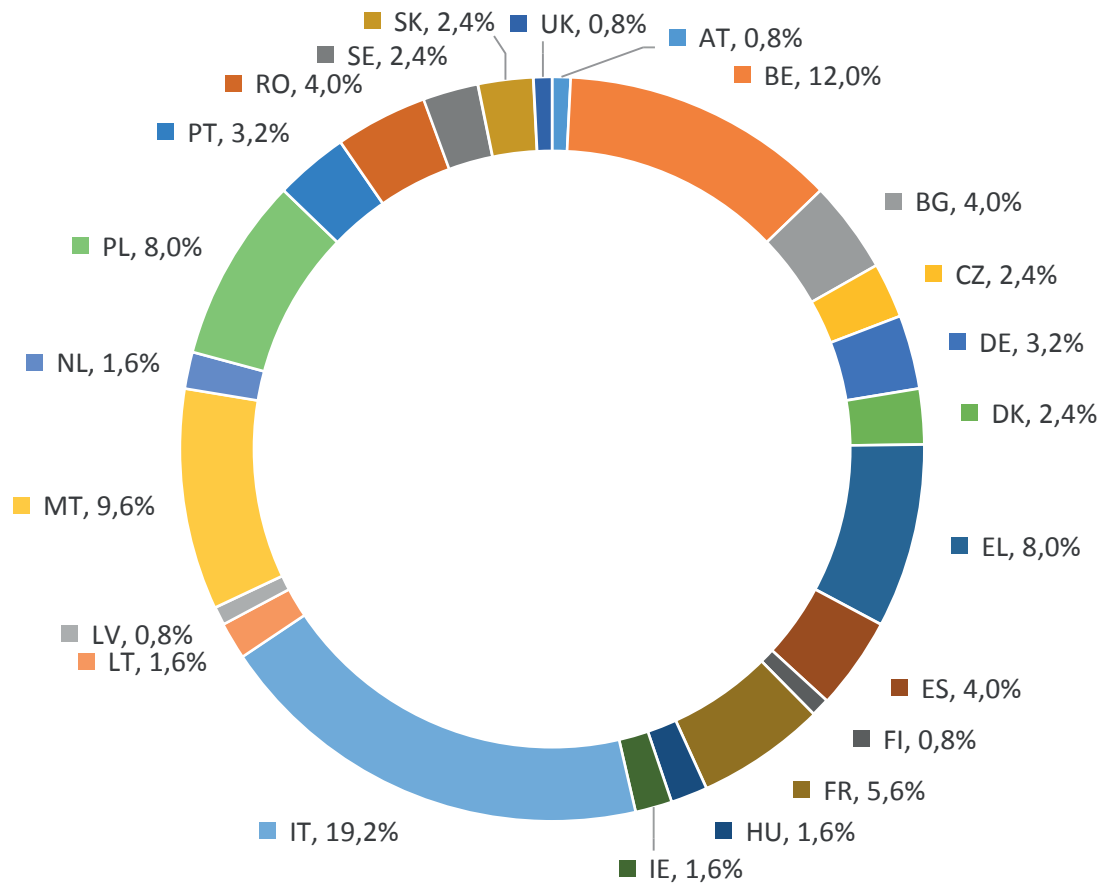
¹² Sisältää kolmen väliaikaisen toimihenkilön nostamisen palkkaluokasta AD 9 palkkaluokkaan AD 10.

¹³ Sisältää kahden väliaikaisen toimihenkilön nostamisen palkkaluokasta AST 1 palkkaluokkaan AST 5.

Kuvio A.1: EASOn henkilöstön jakautuminen 31.12.2016 sukupuolen mukaan

Kuvio A.2: EASOn henkilöstön jakautuminen 31.12.2016 kansallisuuden mukaan

MISTÄ EU:N JULKAISUJA SAA?

Maksuttomat julkaisut:

- yksi kappale:
EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>)
- enemmän kuin yksi kappale tai julisteet/kartat:
Euroopan unionin edustustoista (http://ec.europa.eu/represent_fi.htm),
muissa kuin EU-maissa sijaitsevista lähetystöistä (http://eeas.europa.eu/delegations/index_fi.htm),
ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun (http://europa.eu/europedirect/index_fi.htm) tai soittamalla 00
800 6 7 8 9 10 11 (maksuton numero koko EU:n alueella) (*).

(*) Saat pyytämäsi tiedot maksutta. Myös useimmat puhelut ovat maksuttomia, joskin jotkin operaattorit, puhelinkioskit tai hotellit voivat periä puheluista maksun.

Maksulliset julkaisut:

- EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>).

BZ-AD-17-001-FIN

Julkaisutoimisto

ISBN 978-92-9494-427-6